

#PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

SCENARIUSZE LEKCJI O PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

WARSZAWA, 2023

Spis treści

0 konkursie Edukacja Jutra **05**

Scenariusze – kategoria Ogólna **08**

Scenariusze – kategoria Biznes i Zarządzanie **73**

---

0 Fundacji PFR **110**

#PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

4. edycja konkursu „Edukacja Jutra” – edukacja ekonomiczna w nowej odsłonie

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju i Centralny Dom Technologii już po raz czwarty zaprosili nauczycieli i edukatorów wszystkich etapów nauczania do udziału w konkursie „Edukacja Jutra”. Ma on na celu promowanie najciekawszych pomysłów na lekcje online i stacjonarne. Od momentu pierwszej edycji w 2020 roku, do konkursu nadesłano łącznie 179 oryginalnych i niezwykle kreatywnych propozycji na angażujące lekcje. W poprzednich edycjach konkursu poruszaliśmy tematy nauczania zdalnego, twórczości Stanisława Lema i cyberbezpieczeństwa. Pomysły z roku na rok zaskakiwały nas coraz bardziej. Tematyka tegorocznej odsłony związana z przedsiębiorczością, zarządzaniem i rachunkowością jest nam bardzo bliska.

“

W CDT wspólnie z partnerem merytorycznym Allegro realizujemy cykl edukacyjny „Cyfrowa Przedsiębiorczość”, w ramach którego prowadzimy warsztaty dla młodzieży. Dlatego postanowiliśmy pokazać, jak bardzo ten obszar może być interesujący nie tylko dla nauczycieli przedmiotów ekonomicznych. A efekt przerósł nasze najśmielsze oczekiwania.

– **Karol Izdebski**, koordynator konkursu „Edukacja Jutra” z Fundacji PFR

”

W tegorocznej edycji zgłoszenia były przyjmowane w dwóch kategoriach: Ogólnej, w ramach której należy uczestnicy przygotowywali scenariusze lekcji dla uczniów szkół podstawowych i nauczania przedszkolnego oraz Biznes i Zarządzanie – zadaniem nauczycieli startujących w tej kategorii było przygotowanie scenariuszy lekcji dla uczniów szkół ponadpodstawowych. W ten sposób chcieliśmy zachęcić nauczycieli wszystkich etapów kształcenia do promocji swoich pomysłów na lekcje na temat przedsiębiorczości, a jednocześnie dać nauczycielom, którzy od września będą prowadzić przedmiot Biznes i zarządzanie gotowe inspiracje.

Nowy przedmiot, nazywany w skrócie BiZ, wejdzie do szkół ponadpodstawowych od września 2023 roku i będzie przedmiotem maturalnym. Twórcy przedmiotu mają nadzieję, że w efekcie edukacji w tym obszarze młodzi ludzie będą lepiej przygotowani do wyzwań nowoczesnego rynku pracy. A wszystko to, dzięki bazowaniu na praktycznych przykładach, pracy warsztatowej i położeniu nacisku na współpracę i pracę projektową. Zachęcamy nauczycieli, aby solidnie przygotowali się do prowadzenia przedmiotu i do tego czasu przetestowali różnorodne pomysły. Na pewno pomoże w tym dawka inspiracji przygotowanych przez innych nauczycieli i wzajemne wsparcie dydaktyczne.

Edukacja młodego pokolenia jest kluczowa dla rozwoju gospodarki. Żyjemy w dynamicznie zmieniającym się świecie, który wymaga od nas nieustającej nauki i ciągłego podnoszenia kompetencji. Wiedza z zakresu przedsiębiorczości, zarządzania projektami czy finansami staje się niezbędna, aby dobrze odnaleźć się na współczesnym rynku pracy. Właśnie dlatego, Allegro od lat jest partnerem Centralnego Domu Technologii i ścieżki edukacyjnej „Cyfrowa Przedsiębiorczość”. Konkurs „Edukacja Jutra” to dla nas kolejny krok we współpracy, której głównym celem jest łączenie świata biznesu z nauką.

Marta Mikliszańska, Head of Group Public Affairs & ESG w Allegro

W skład Komisji konkursowej, która oceniała nadesłane prace, weszli Marta Mikliszańska – Head of Group Public Affairs & ESG w Allegro, Marek Grzywna – laureat 3. edycji Konkursu „Edukacja Jutra”, wyróżniony w Konkursie „Nauczyciel Roku” w 2022 i finalistą Konkursu „Nauczyciel Jutr@” w 2021 roku, Sebastian Zoła członek zarządu Fundacji PFR i Zbigniew Bujak – koordynator merytoryczny i edukator Centralnego Domu Technologii. Jury, wybierając zwycięskie prace, oceniało oryginalność pomysłów, metody pracy, zgodność z tematyką Konkursu oraz z podstawą programową, a także dobór pomocy dydaktycznych i adekwatność scenariusza do wieku uczniów.

Członkowie jury postanowili przyznać 3 nagrody główne w pierwszej kategorii i 3 w drugiej kategorii, a także łącznie 5 wyróżnień. Zwyciężczynią IV edycji Konkursu Edukacja Jutra w kategorii „Biznes i Zarządzanie” została Magdalena Honkowicz za scenariusz pt. JA – młody, przedsiębiorczy i świadomy człowiek. W kategorii „Ogólnej” pierwsze miejsce zajęła Katarzyna Jaworska za scenariusz pt. Oszczędzanie z wróbelkiem od 0 do 5.

Scenariusze w tegorocznym konkursie to przede wszystkim propozycje lekcji niezwykle zróżnicowanych. Znajdziemy wśród nich: symulacje prowadzenia własnego biznesu i własnej firmy, gry ekonomiczne, lekcje poświęcone wytyczaniu osobistej ścieżki zawodowej, tworzenia CV i listów motywacyjnych czy procesy planowania własnego budżetu domowego. Przekrojowe potraktowanie tematu przedsiębiorczości uzupełniało wykorzystanie nowoczesnych metod nauczania: STEAM, Design Thinking, Edu Scrum czy metody projektu edukacyjnego i escape roomu. Tym, co jednak zaskakiwało najbardziej, była interdyscyplinarność proponowanych lekcji i projektów łączących nauczanie przedsiębiorczości z historią, literaturą, matematyką, programowaniem, czy ekologią. To zróżnicowanie i pogłębione ujęcie tematu przedsiębiorczości widoczne było we wspaniałych scenariuszach działań edukacyjnych, pokazujących, że przedsiębiorczość to coś więcej, niż wymogi rynku pracy i sukces finansowy.

Zbigniew Bujak, trener CDT oraz członek jury

Podobnie jak w poprzedniej edycji konkursu postanowiliśmy zebrać i udostępnić najlepsze scenariusze – w sumie 11 gotowych pomysłów na lekcje – w jednej publikacji. Mamy ogromną nadzieję, że w ten sposób ułatwimy pedagogom, którzy będą prowadzić przedmiot Biznes i Zarządzanie oraz lekcje na temat przedsiębiorczości przeprowadzenie własnych lekcji. Zapraszamy do lektury!

Zespół Fundacji Polskiego Funduszu Rozwoju

PFR Fundacja

PARTNER EDUKACYJNY ŚCIEŻKI
CYFROWA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

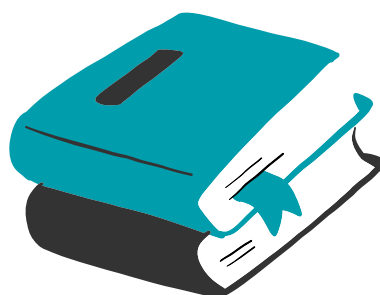
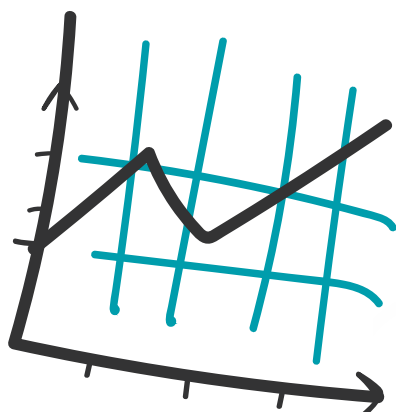
allegro

PATRON MEDIALNY
CDT

PARTNER MEDIALNY
KONKURSU EDUKACJA JUTRA

głosnauczycielski

1.

MIEJSCE

**Oszczędzanie
z wróbelkiem
od O do Ę**

Autorka: Katarzyna Jaworska

Biografia autorki

Nauczycielka z ponad 20-letnim stażem pracy. Ukończyła pedagogikę wczesnoszkolną na Uniwersytecie w Katowicach, studia podyplomowe w zakresie przyrody, biologii i terapii pedagogicznej. Miłośniczka dobrej kuchni, kawy i książek, zwłaszcza biografii.

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Oszczędzanie to gromadzenie środków pieniężnych. Jeśli zaczynamy oszczędzać, to musimy pogodzić się z tym, że rezygnujemy w danym momencie z czegoś dla celu, który sobie założyliśmy. Ważne jest, aby zacząć uczyć oszczędzania już dzieci, bo musimy pamiętać, że dzięki większym oszczędnościom wzrastają nasze możliwości finansowe w przyszłości oraz wspomagamy tym samym rozwój naszej gospodarki. Oszczędzać można na różne sposoby. Żeby oszczędzanie przyniosło oczekiwany rezultat, musimy wiedzieć, że bez systematyczności i bez pewnych zasad, które trzymają nas w ryzach finansowych nie będziemy w stanie odłożyć kwoty, która nas zadowoli i usatysfakcjonuje. Ważne jest również to, by zacząć oszczędzać od dziś i mieć świadomość, że dzięki podjęciu pracy i asertywności możemy być niezależni finansowo, a co za tym idzie, w przyszłości będziemy mogli inwestować, aby osiągnąć zysk, biorąc pod uwagę nawet ryzyko.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 1) rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 2) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 3) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.

Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej to:

- 4) sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym, (...).

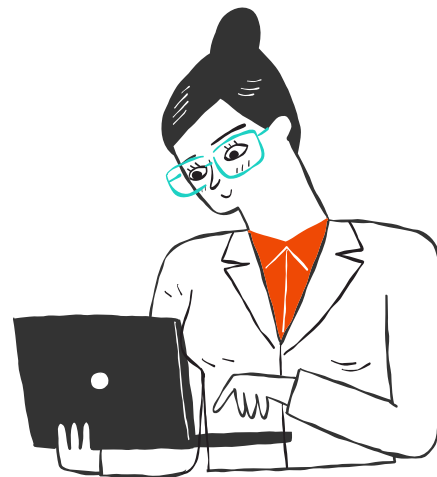

W zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 4) umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania;
- 6) umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych.

W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 1) potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia;
- 3) umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym (...);
- 5) umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, (...);
- 6) umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów;
- 7) umiejętność czytania prostych tekstów matematycznych, (...).

Edukacja polonistyczna:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
- słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby;
- pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii; rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst.

Edukacja matematyczna:

- mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia;
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik;
- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania;
- wykonuje obliczenia pieniężne.

Edukacja techniczna:

- wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania;
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Edukacja polonistyczna/społeczna/matematyczna/techniczna

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

9 lat, uczniowie kl. III

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel główny:

Cel lekcji jest poznanie znaczenia pojęcia oszczędzanie.

Cele szczegółowe. Uczeń:

- uświadamia sobie, czym jest oszczędzanie i dlaczego warto to robić,
- wskazuje cechy człowieka, które pomagają, a które utrudniają mu oszczędzanie,
- zdaje sobie sprawę, że systematyczne, celowe i zgodne z ustalonymi przez siebie zasadami oszczędzanie jest kluczem do pomnażania pieniędzy;
- poznaje, czym jest asertywność i jak należy zachować się w stosunku do osoby, która notorycznie pożycza pieniądze,
- zdaje sobie sprawę, że za wykonywanie obowiązków nie może oczekiwać zapłaty,
- wyjaśnia na podstawie przykładu, czym jest niezależność finansowa i na czym polega inwestowanie pieniędzy,
- poznaje niektóre powiedzenia dotyczące oszczędzania i pieniędzy,
- wykonuje skarbonkę według instrukcji,
- czyta i słucha ze zrozumieniem;
- współpracuje w grupie;

Metody pracy

Aktywne (fiszki Celestyna Freineta, burza mózgów, ćwiczenia interaktywne i integracyjne), waloryzacyjne (ekspresyjna), asymilacyjne (pogadanka przedstawiająca nowe wiadomości, wyjaśnienie, omówienie), praktyczne.

Spis pomocy dydaktycznych, które powinny być wykorzystane do przeprowadzenia lekcji

link do prezentacji <https://view.genial.ly/641172ef9c1a200012e139f2>

karty do wycięcia i wydrukowania, czyli „wróbelkowe zadania nr 1 – nr 5”

słoiki z zakrętką, kolorowy papier samoprzylepny, nożyczki, 4 nakrętki plastikowe, klej na gorąco, ruchome oczka.

Przebieg lekcji ze wskazaniem na poszczególne jej elementy

UWAGI DO SCENARIUSZA „Oszczędzanie z wróbelkiem od 0 do E”

Scenariusz nr 1 „Oszczędzanie z wróbelkiem od 0 do E” i scenariusz nr 2 „Oszczędzanie z wróbelkiem od D do E” stanowią jeden integralny i spójny scenariusz zajęć. Scenariusz nr 1 i scenariusz nr 2 składają się z sześciu zakładek, z których każda stanowi 45-minutową jednostkę lekcyjną. Propozycje realizacji scenariuszy:

1. Scenariusz nr 1 „Oszczędzanie z wróbelkiem od 0 do E” i scenariusz nr 2 „Oszczędzanie z wróbelkiem od D do E” można realizować jako jeden scenariusz, przyjmując tytuł „Oszczędzanie z wróbelkiem”. Gdy nauczyciel przystanie na tę propozycję realizacji zajęć, to w scenariuszu nr 1 pomija trzecią fazę lekcji oraz zadanie domowe i płynnie przechodzi do realizacji wszystkich faz scenariusza nr 2, traktując fazę organizacyjną scenariusza nr 2 jako fazę realizacyjną, która wprowadza do zakładki D.

2. Scenariusz nr 1 „Oszczędzanie z wróbelkiem od 0 do E” i scenariusz nr 2 „Oszczędzanie z wróbelkiem od D do E” można realizować jako dwie odrębne 45 minutowe lekcje, ale pod warunkiem zachowania chronologii scenariuszy.

PRZED ZAJĘCIAMI NAUCZYCIEL:

- Drukuje karty pracy „wróbelkowe zadania nr 1 – nr 5”
- Organizuje stanowiska w klasie, na których umieszcza fiszki z odpowiedziami do zadania nr 1, zadania nr 2.

PRZED ZAJĘCIAMI UCZNIOWIE:

Przynoszą na zajęcia po jednym banknocie 10 zł, 20 zł, 50 zł.

UWAGI DO PREZENTACJI: Po przejściu do kolejnych zakładek klikamy zawsze w chmurki, aż do ukazania się żółędzia, którego „otwieramy”, bo to w nim jest zadanie do wykonania. Po wykonaniu zadania przechodzimy do kolejnej zakładki itd.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

FAZA ORGANIZACYJNA (5 min)

Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej prezentację, którą cały czas obsługuje i rozpoczyna lekcję. Prezentacja tutaj <https://view.genial.ly/641172ef9c1a200012e139f2>

1. Powitanie wróbelka, który przedstawia cele lekcji – slajd nr 1.
2. Słuchanie wiersza Jana Brzechwy pt.: „Rozrzutny wróbel” – slajd nr 2.

Zakładka O - wykreślanka „Cechy opisujące wróbla” - slajd nr 3 (uczniowie wspólnie znajdują przymioty, którymi cechował się wróbelek) – patrz uwagi do prezentacji.

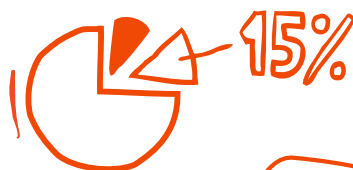
FAZA REALIZACYJNA (37 min)

UWAGI DO FAZY REALIZACYJNEJ: Po wykonaniu wróbelkowego zadania przez uczniów, które umieszczone jest w każdym żółędziu, pojawia się podsumowanie, które czyta nauczyciel i po którym następuje zawsze krótka pogadanka.

1. Zakładka S - Systematyczność oszczędzania, potęgą zwielokrotniania! (10 min)

wróbelkowe zadanie nr 1

- Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi zadanie do wykonania. Uczniowie zdolniejsi otrzymują kartę niebieską, a uczniowie słabsi kartę brązową. Uczniowie pracują sami, a po wykonaniu zadania podchodzą do stolika z kartami odpowiedzi i sprawdzają swój wynik, poprawiając ewentualne błędy. Podsumowanie i pogadanka.

2. Zakładka Z - Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania! (10 min)

wróbelkowe zadanie nr 2

- Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy i rozdaje każdej z nich jedną spośród 4 kart w danym kolorze. Uczniowie pracują sami, a po wykonaniu zadania podchodzą do stolika z kartami odpowiedzi i sprawdzają swój wynik, dopisując ewentualne propozycje. Po wykonaniu zadania lider każdej drużyny odczytuje na głos zadanie. Podsumowanie i pogadanka.

3. Zakładka C - Cel oszczędzania, krokiem do marzeń spełniania! (3 min)

wróbelkowe zadanie nr 3 i 4

- Nauczyciel rozdaje każdemu dziecku kartę pracy. Uczniowie na karcie uzupełniają tylko miejsce „Mój cel”. Podsumowanie i pogadanka.

4. Zakładka Z – Zdolność wyrzeczenia, to łatwość oszczędzenia! (7 min)

wróbelkowe zadanie nr 3 i 4

- Uczniowie nadal pracują samodzielnie, ale tym razem zapisują cztery rzeczy, z których są w stanie zrezygnować na rzecz osiągnięcia wcześniej zapisanego celu. Podsumowanie i pogadanka.

5. Zakładka Ę - Świnkę skarbonkę zrób teraz, aby oszczędności zbierać! (7 min)

wróbelkowe zadanie nr 5

- Uczniowie pracują w dwóch grupach. Uczniowie zdolniejsi otrzymują tylko materiały potrzebne do wykonania świnki skarbonki, a uczniowie słabsi pracują z instrukcją i rysunkiem skarbonki. Podsumowanie i pogadanka.

FAZA PODSUMOWUJĄCA I UWZGLĘDNIAJĄCA EWALUACJĘ – 3 min

„Bez pracy nie ma kołaczy”, dlatego nauczyciel prosi, aby każdy uczeń wyciągnął jeden z trzech przygotowanych w domu banknotów i włożył go do jednej ze skarbonek, które wykonywali podczas zajęć, co będzie odpowiadać stopniowi zadowolenia z lekcji. Im większy nominał banknotu, tym ocena zajęć jest wyższa. Odłożenie świnki skarbonki i wszystkich kart pracy do klasowego kącika „Oszczędzanie”.

ZADANIE DOMOWE

Wykonaj zabawny rysunek, który zobrazuje przysłowie „Bez pracy nie ma kołaczy”.

Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza lekcji

Bibliografia i netografia

- Dave Ramsey, Rachel Cruze. Dzieci mądre finansowo. Wyd. Szaron, Ustroń, 2021.
- Jaskulski Marcin. Inteligentne oszczędzanie. Wyd. Złote Myśli, Gliwice, 2008. Krupa Tomasz. Miś Expertuś oszczędza. Wyd. Expertia, 2021.

Netografia

<https://4parents.info/pl/jan-brzechwa-rozrzutny-wrobel/> <https://wspolnota.org.pl/news/grosz-do-grosza-czyli-dla-czego-regularne-oszczedzanie-sie-opla> <https://direct.money.pl/artykuly/porady/co-to-jest-oszczedzanie> <https://kapitalni.org/pl/artykuly/jak-zbudowac-finansowy-plan-regularnego-oszczedzania,73,3> <https://habza.com.pl/niezalezna-finansowa-czym-jest-i-jak-ja-osiagnac-sprawdzone-sposob> https://for.org.pl/pl/oszczedzanie_inwestowanie <https://zszywka.pl/p/swinka-skarbonka-ze-sloika-12425980.html>

https://dbc.wroc.pl/Content/38108/PDF/Solarz_Zachowania_Asertywne_Wobec_Pozyczania_Pienie_dzy_2017.vpdf

Załącznik nr 3

Wróbelkowe zadania nr1 – nr5

OSZCZĘDZANIE Z WRÓBELKIEM OD 0 DO 5 – KARTY PRACY DO SCENARIUSZA

Wróbelkowe zadanie nr1

Systematyczność oszczędzania, potęgę zwielokrotniania!

Szymon zamierza na początku każdego miesiąca odkładać do skarbonki po 30 zł. Ile pieniędzy zgromadzi w ciągu 4 miesięcy?

Rozwiązanie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Odp. ....

.....

.....

.....

.....

Wróbelkowe zadanie nr1

Systematyczność oszczędzania, potęgę zwielokrotniania!

Rozwiązanie:
 $30\text{zł} \times 4 = 120\text{zł}$

Odpowiedź: Szymon w ciągu 4 miesięcy zgromadził 120zł.

wróbelkowe zadanie nr1

Systematyczność oszczędzania, potęga wielokrotnienia!

Szymon zamierza na początku każdego miesiąca odkładać do skarbonki po 9zł. Ile pieniędzy zgromadzi w ciągu roku, a ile w ciągu 4 lat?

Rozwiązanie.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Odp.....
 .....
 .....

wróbelkowe zadanie nr1

Systematyczność oszczędzania, potęga wielokrotnienia!

Rozwiązanie:
 $9zł \times 12 = 108zł$
 $108zł \times 4 = 432zł$

Odpowiedź: Szymon w ciągu roku zgromadzi 108zł, a w ciągu 4 lat 432zł.

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

1. Wydawaj mniej na zakup gier komputerowych.

Tędy spaceruj na realizację!

.....
 .....
 .....
 .....

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

1. Wydawaj mniej na zakup gier komputerowych.

Tędy spaceruj na realizację!

- instaluję za darmo gry komputerowe, które dostępne są w Internecie za zgodą rodziców,
- pożyczam gry od kolegów,
- loguję się za zgodą rodziców na portalach, gdzie dostępne są za darmo gry online

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

3. Zrezygnuj z kupna nowych zabawek.

Tędy sposób na oszczędzanie

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

3. Zrezygnuj z kupna nowych zabawek.

Tędy sposób na oszczędzanie

- nie wyrzucam starych zabawek,
- wymieniam się zabawkami ze swoimi przyjaciółmi,
- wykonuję samodzielnie zabawki w szkole lub w domu z dostępnych materiałów,

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

2. Wydawaj mniej na jedzenie w sklepiku szkolnym.

Tędy sposób na oszczędzanie

WRÓBELKOWE ZADANIE NR 2

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

2. Wydawaj mniej na jedzenie w sklepiku szkolnym.

Tędy sposób na oszczędzanie

- nie noszę pieniędzy do szkoły,
- biorę z domu drugie śniadanie,
- biorę z domu przekąskę i dodatkową butelkę z napojem

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

4. Wydawaj mniej na zakup nowych ubrań.

Tędy prowadzi do oszczędności

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Zasady oszczędzania, krokiem do pomnażania!

4. Wydawaj mniej na zakup nowych ubrań.

Tędy prowadzi do oszczędności

- noszę ubrania kupione w secondhandzie,
- noszę ubrania po swoim starszym rodzeństwie,
- kupuję nowe ubrania, ale tylko wtedy, gdy są przecenione.

Wiosenne zadanie nr 3 i nr 4

Cel oszczędzania, krokiem do wzrostu oszczędności

Zdobądź wypracowanie, to prowadzi do oszczędności

Miejsc:

Wymień cztery rzeczy, z których jesteś w stanie zrezygnować na rzecz oszczędności. Co?

_____

_____

_____

_____

Wiosenne zadanie nr 5

Świnka skarabonka

Wielką skarabonkę zrobisz, aby oszczędności zbierać!

PRZYGOTUJ

1. SŁOJK Z ZAKRĘTKĄ
2. RUCHOME OCZKA
3. NOŻYCY I KLEJ NA GORĄCO
4. SAMOPRZYLEPNY RÓŻOWY PAPIER
5. CZTERY PŁASTIKOWE NAKRĘTKI Z BUTELKI

SPOSÓB WYKONANIA

1. WYKONAJ DWAJE USZU I DOKLEJ DO SŁOJKA.
2. PRZYKLEJ RUCHOME OCZKA.
3. Z TYŁU PRZYKLEJ OGONIK.
4. OD SPODU PRZYKLEJ CZTERY NAKRĘTKI Z BUTELKI, KTÓRE SPRAWDZĄ SIĘ JAKO NÓŻKI ŚWINKI.
5. RYJEK ZRÓB NA ZAKRĘTKCE OD SŁOJKA. WYSTARCZY NAKLEIĆ NA NIĄ RÓŻOWE KOŁO I ZROBIĆ NA NIM DWIE KROPKI, ŻEBY UMIEŚCIĆ W TAKIEJ SKARBONCE PIENIĄDZE WYSTARCZY ODKRĘCIĆ „RYJEK”.

#PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

2. MIEJSCE Owocowe love, czyli mój pierwszy biznes

Autorka: Marta Czyrkiewicz

Biografia autorki

Prowadzę lekcje logiki i projekty matematyczne w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Tczewie. Co roku biorę udział w kilku konferencjach australijskich i amerykańskich, z których czerpię mnóstwo inspiracji na kreatywne metody nauczania. Tworzę matematyczne materiały edukacyjne dla nauczycieli z całego świata (USA, Australia, Włochy, Indie). Głównie skupiam się na amerykańskim stylu nauczania, czyli na grywalizacji, nauczaniu opartym na projektach, zastosowaniu matematyki w życiu codziennym, nauczaniu przez odkrywanie oraz na połączeniu matematyki ze sztuką. Prowadzę warsztaty dla nauczycieli oraz bloga matematycznego na FB i IG - Inspire Math Matematyka, na którym znajdziecie wiele pomysłów na „inne” lekcje matematyki. Jestem ambasadorką portalu Zlotynauczyciel.pl.

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość należy rozwijać od najmłodszych lat. Jest to proces tworzenia czegoś kreatywnego, innowacyjnego, dostrzegania szans i ich wykorzystania w celu generowania korzyści wraz z gotowością do podejmowania ryzyka.

Scenariusz daje uczniom możliwość na wykorzystanie ich potencjału poprzez budowanie umiejętności komunikacji i pracy w grupie, przejście przez uczniów całkowitej inicjatywy nad procesem planowania, samodzielne zdobywanie nowych informacji niezbędnych do zaplanowanie swojego pierwszego biznesu, wykorzystanie dostępnych zasobów, aby zmniejszyć koszty, adaptowanie się do zmian i rozwiązywanie nieprzewidzianych problemów, dążenie do realizacji planu, zrozumienie znaczenia marketingu i innowacyjności w biznesie. Umożliwia on uczniom przygotowanie się do wyzwań, jakie ich czekają w życiu dorosłym, gdzie będą ponosić całkowitą odpowiedzialność za swoje decyzje.

Scenariusz bazuje na podejściu **STEAM**, czyli opiera się na Nauce (dobranie składników i ich przechowywanie, odpowiednie miejsce na stanowisko, sposób przygotowania lemoniady), Technologii (poszukiwanie informacji w Internecie), Inżynierii (zaplanowanie i zbudowanie stanowiska), Sztuce (projekt graficzny), Matematyce (obliczenia, szacowanie) oraz krytycznym myśleniu.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 4) rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;

Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej to:

- 2) sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym, a także kształcenie myślenia matematycznego;
- 3) poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- 4) kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki (...)
- 5) rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
- 6) praca w zespole i społeczna aktywność;
- 7) aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

MATEMATYKA PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU MATEMATYKA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Sprawności rachunkowa.

1. Wykonywanie nieskomplikowanych obliczeń w pamięci lub w działaniach trudniejszych pisemnie oraz wykorzystanie tych umiejętności w sytuacjach praktycznych.

II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

1. Odczytywanie i interpretowanie danych przedstawionych w różnej formie oraz ich przetwarzanie.

2. Interpretowanie i tworzenie tekstów o charakterze matematycznym oraz graficznie przedstawianie danych.

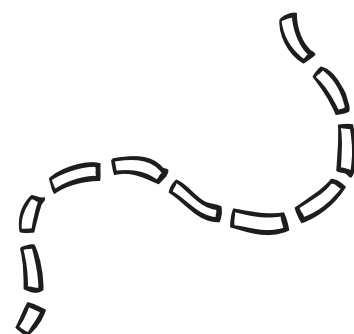
3. Używanie języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe KLASY IV–VI

V. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń:

2) dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne (...)

XIV. Zadania tekstowe. Uczeń:

- 3) dostrzega zależności między podanymi informacjami;
- 4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania;
- 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe (...)

KLASY VII i VIII

VII. Proporcjonalność prosta. Uczeń:

- 1) podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych;
- 2) wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej (...)

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

I. Społeczna natura człowieka. Uczeń:

- 2) przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku;

X. Środki masowego przekazu. Uczeń:

- 3) przedstawia funkcje reklamy i krytycznie analizuje wybrany przekaz reklamowy;

INFORMATYKA TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE KLASY IV-VI

III. Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi. Uczeń:

- 2) wykorzystuje sieć komputerową (szkolną, sieć Internet):
  - a) do wyszukiwania potrzebnych informacji i zasobów edukacyjnych, nawigując między stronami,

IV. Rozwijanie kompetencji społecznych. Uczeń:

- 2) identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;

PLASTYKA TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE KLASY IV-VIII

II. Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych. Uczeń:

- 4) projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat); kształtuje przestrzenne formy dekoracyjne i scenograficzne – indywidualnie i w zespole;

umiejętności te wykorzystuje w przygotowywaniu imprez i uroczystości szkolnych, np. powiązanych z kalendarzem różnego typu świąt;

I. Substancje i ich właściwości. Uczeń:

- 1) opisuje właściwości substancji będących głównymi składnikami stosowanych na co dzień produktów, np. soli kuchennej, cukru, mąki, wody (...)

TECHNIKA CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

II. Planowanie i realizacja praktycznych działań technicznych (od pomysłu do wytworu).

4. Opracowanie planu pracy (nazywanie czynności technologicznych, uzasadnianie potrzeby zachowania odpowiedniej kolejności czynności technologicznych, szacowanie czasu potrzebnego na wykonanie poszczególnych czynności).

5. Organizowanie stanowiska pracy (dobór narzędzi, przyrządów i urządzeń do obróbki danego materiału).

11. Rozwijanie cech: dokładności, precyzji i ostrożności.

12. Oszczędne i racjonalne gospodarowanie materiałami, czasem i własnym potencjałem.

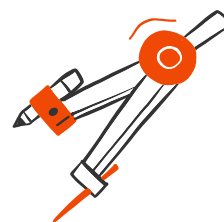
13. Poczucie odpowiedzialności za wyniki pracy grupowej.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/yh ma być realizowany scenariusz

Matematyka oraz inne przedmioty, które mają za zadanie rozwijać kompetencje związane z przedsiębiorczością.

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Klasy IV-VIII szkół podstawowych.

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Celem lekcji jest rozwijanie aktywności umysłowej, w tym umiejętności logicznego rozumowania, porównywania i wnioskowania, doskonalenie umiejętności pracy w grupie oraz doskonalenie umiejętności dyskusyjnego. Celem jest zaplanowanie (i realizacja) własnego biznesu, odkrycie w sobie cech przedsiębiorcy, nabycie umiejętności prowadzenia własnego biznesu, wykorzystanie umiejętności analitycznych, matematycznych oraz podejmowanie własnych decyzji.

Cele szczegółowe:

Uczeń rozumie i potrafi:

- zaplanować rzeczy potrzebne do stworzenia swojego stanowiska z lemoniadą i potrafi podzielić je na 3 kategorie (mam, pożyczę, kupię);
- szukać w Internecie przepisów na lemoniadę i wybrać te najbardziej innowacyjne;
- rozumie pojęcie innowacyjności i wie, jak istotne jest wyróżnienie się wśród konkurencji w biznesie;
- potrafi rozeznąć się wśród potencjalnych klientów i zaplanować wielkość sprzedaży; przeliczyć proporcjonalnie przepisy na lemoniady dla większej liczby osób;
- znaleźć w Internecie szacunkowe ceny składników i przedmiotów niezbędnych do realizacji planu, potrafi obliczyć sumę pieniędzy potrzebną do realizacji swojego projektu;
- potrafi podzielić się zadaniami w grupie; zrobić rozeznanie wśród konkurencji, obliczyć koszty w przeliczeniu na 1 porcję lemoniady;
- potrafi zorganizować finanse na realizację planu;
- zna pojęcia dochód, przychód, koszt, zysk;
- potrafi ustalić cennik tak, aby uzyskać zaplanowany zysk, zrealizować przydzielone zadania w ustalonym czasie, zbudować stanowisko zgodne z założeniami;
- wie, jak dobrze zareklamować swój biznes;
- potrafi obsługiwać klientów, wydawać resztę i obliczyć rzeczywisty zysk;
- podsumowuje projekt i dzieli się refleksjami i wnioskami.

Metody pracy

Poszukująca, aktywizująca - praca w grupach, metoda projektowa.

Spis pomocy dydaktycznych

Etap 1

Planowanie. Dla każdej grupy: wydrukowane strony 2-6, komputer/tablet/telefon z dostępem do Internetu, kredki, flamastry, dodatkowe białe kartki A4/A3.

Etap 2

Realizacja (etap opcjonalny) - Dla każdej grupy: wydrukowane strony 7-10, komputer/tablet/telefon z dostępem do Internetu, kredki, flamastry, dodatkowe białe kartki A4/A3. Inne materiały, które zaplanowała każda grupa.

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

PRZYGOTOWANIE PRZED LEKCJĄ

Nauczyciel drukuje załączony plik PDF dla każdej grupy uczniów i rozkłada na przygotowanych do pracy grupowej stolikach wraz z pomocami dydaktycznymi wymienionymi wyżej. Nauczyciel ustala, w jaki sposób podzieli uczniów na grupy 4-osobowe.

Wprowadzenie (3 minuty)

Nauczyciel krótko opowiada, na czym będzie polegał projekt z uwzględnieniem, że tylko podział pracy w grupie oraz wzajemna współpraca i dobra komunikacja umożliwią uczniom zakończenie pracy na czas. Zaznacza, że zawsze mogą poprosić nauczyciela o wyjaśnienie niejasnych kwestii.

REALIZACJA

(15 minut) Dwie osoby w grupie pracują nad listą potrzebnych przedmiotów (strona 2), a pozostałe 2 osoby pracują nad przepisami i nad listą składników (strona 3 i 4).

(12 minut) Trzy osoby zajmują się oszacowaniem kosztów (strona 5), a jedna z osób idzie sprawdzić, jak działa konkurencja.

(10 minut) Uczniowie wspólnie zastanawiają się, jak zdobyć pieniądze i ustalają cennik (strona 6).

Zakończenie (5 minut)

Podsumowanie projektu, refleksje i opinie uczniów. Decyzja, czy uczniowie chcą przejść do realizacji projektu.

Propozycja kontynuacji: Realizacja projektu w ustalonym terminie (strony 7-10).

Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza lekcji

- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Przedsi%C4%99biorczo%C5%9B%C4%87>
- Opracowane na podstawie materiałów własnych Inspire Math Matematyka.
- Grafika: <https://pixabay.com/>.

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- https://drive.google.com/file/d/1LGDJRE09b_qEzGDWUL2hf9SpwCO4pKQP/view?usp=sharing

OWOCOWE LOVE

mój pierwszy biznes

Scenariusz dzieli się na 2 etapy.

Etap 1: Planowanie (strony 2-6).

Etap 2: Realizacja (strony 7-10).

Uczniowie pracują w grupach 4-osobowych.

© 2023 Inspire Math Matematyka

AKCESORIA

Pomyślcie, jakie przedmioty będą Wam potrzebne do otwarcia Waszego biznesu - stanowiska z lemoniadą. Podpowiedzia, mogą być obrazki na brzegu kartki. Potrzebne rzeczy podzielcie na 3 kategorie: mamy, pożyczmy lub kupimy. Do każdej rzeczy dopiszcie w nawiasie osobę odpowiedzialną za jej organizację.

MAMY	POŻYCZMY
KUPIMY	

REALIZACJA

Ustalcie datę, miejsce i czas. Każda osoba na swojej kartce "moje zadania" zapisuje rzeczy, za które jest odpowiedzialna, zgodnie z ustaleniami. Zastanówcie się, jak się zareklamować (ulotki, plakat, zaproszenia). Pomyślcie również o dniu realizacji, o której się spotkacie, aby przygotować stanowisko, kto będzie odpowiedzialny za konkretne rzeczy (np. narysowanie szyldu, cennika, przygotowanie lemoniady zgodnie z przepisem, nalewanie, wydawanie reszty, zapisywanie liczby sprzedanych porcji).

DATA, MIEJSCE I CZAS

MARKETING

OBOWIĄZKI W DNIU
REALIZACJI

© 2013 Inspire Kids Education, Inc.

MOJE ZADANIA

MOJE ZADANIA

3.

MIEJSCE

**Niezbędne aktywności
w kierunku
przedsiębiorczości**

Autorka: Grażyna Modrzewska

Biografia autorki

Specjalistka terapii pedagogicznej, terapii ręki, nauczycielka informatyki i matematyki, która od wielu lat przekazuje swoją wiedzę dzieciom z niepełnosprawnością intelektualną. Dzieli się swoją wiedzą, tworząc scenariusze lekcje wielokrotnie nagradzane w konkursów ogólnopolskich. Jej praca na rzecz edukacji została już dwukrotnie nagrodzona nagrodą Ministra Edukacji i Nauki. Prywatnie miłośniczka dobrej książki i działki ogrodniczej.

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość to jedna z kluczowych kompetencji niezbędnych dla rozwoju, zatrudnienia i samorealizacji, a biorąc pod uwagę aktualne wymagania rynku, jest niezwykle pożądana przez pracodawców. Przedsiębiorczość to bowiem postawa życiowa, którą może kierować się każdy z nas, a niekoniecznie jedynie ci, którzy planują biznesy. Ważne, żeby uczniowie już od najmłodszych klas potrafili ocenić swoje możliwości i predyspozycje w sferze przedsiębiorczości, aby móc je rozwijać w sobie i kształtować odpowiednie postawy. Przedsiębiorczość można rozwijać podczas wszystkich aktywności uczniów w szkole, na wszystkich lekcjach. Umiejętne poprowadzenie młodzieży sprawi, że zaczną dostrzegać w sobie cechy osób przedsiębiorczych, uwierzą w siebie i zaczną działać.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu**Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej klasy IV-VIII.****WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE**

Dział IX – Udział obywateli w życiu publicznym – społeczeństwo obywatelskie. Uczeń: 1. podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego;

INFORMATYKA

Rozwijanie kompetencji społecznych. Uczeń:

uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;

MATEMATYKA

Obliczenia praktyczne. Uczeń:

w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 50%, 20%, 10%; Dział V. Obliczenia procentowe. Uczeń: 3. oblicza, jaki procent danej liczby b stanowi liczba a .

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/yh ma być realizowany scenariusz

Wiedza o społeczeństwie, godzina wychowawcza, matematyka, informatyka.

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Uczniowie klas 7-8 szkoły podstawowej.

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel główny:

Celem lekcji jest promowanie wiedzy w zakresie przedsiębiorczości.

Cele szczegółowe - po zajęciach uczeń:

- ma świadomość, co oznacza być osobą przedsiębiorczą;
- potrafi wskazać, jakie cechy powinny mieć osoby przedsiębiorcze;
- dokonuje samooceny swoich zachowań i postaw życiowych;
- potrafi rozwiązać postawiony problem, jest kreatywny;
- rozwiązuje różnorodne zadania pracując w parach.

Metody pracy

- Podejście STEAM (edukacja mobilna, gry interaktywne, zadania logiczne, drama, edukacja filmowa)
- Dyskusja, pogadanka i projekcja

Spis pomocy dydaktycznych

Bilety wstępu z kodami QR linkami do interaktywnych puzzli, karta pracy obliczenia procentowe z hasłem, interaktywne zadanie w aplikacji LearningApps: <https://learningapps.org/create?new=74&from=pam-bz33qc16#previewest>

interaktywny test osobowości sprawdzający przedsiębiorczość: <https://www.quizme.pl/quiz/wynik/156596102/750591126>

film „Przedsiębiorcza młodzież” dostępny na YouTube <https://youtu.be/E10DI8bMwXg>

Aktywność nr 3: <https://learningapps.org/watch?v=pd6s8poh523>, tematy scenek do odegrania dramy, laptop, smartfony/tablety, projektor.

Przebieg lekcji

WPROWADZENIE (7 minut)

1. Uczniowie wchodzą do klasy. Nauczyciel pozwala każdemu wylosować bilet (zielony lub szary), który jest jednocześnie zakodowanym linkiem do puzzli, wprowadzającym w tematykę zajęć – AKTYWNOŚĆ NR 1.

2. Uczniowie proszeni są o dobranie się w pary zielono-szare (kolory biletów). Każdy uczeń skanuje swój bilet smartfonem lub tabletem i łączy się z zakodowaną stroną, na której układają puzzle.

Następnie w parach porównują otrzymane obrazki.

3. Następuje krótka dyskusja, co przedstawiają ułożone puzzle. Uczniowie zauważają, że na obrazkach są przedstawione różnie prezentujące się domy i mężczyźni. Ich wygląd może świadczyć o zamożności, sposobie życia, pracy.

ROZWINIĘCIE (30 minut)

4. Nauczyciel przekazuje uczniom **AKTYWNOŚĆ NR 2**, której rozwiązaniem jest wyraz „przedsiębiorczy”. Nauczyciel wyjaśnia, że właśnie odkryli nazwisko jednego z bohaterów obrazka z puzzli. Uczniowie mają za zadanie przypasować nazwisko do jednej z postaci i uzasadnić wybór.

5. Nauczyciel podaje uczniom kod QR do wykonania kolejnego zadania - **AKTYWNOŚĆ NR 3**. Uczniowie odczytują wymienione cechy i oceniają za pomocą wyrazów „tak” lub „nie”, czy są one charakterystyczne dla osoby przedsiębiorczej. Sprawdzamy poprawność wykonania zadania i następuje dyskusja, że osoba przedsiębiorcza powinna charakteryzować się, m.in. takimi cechami jak: kreatywność, zaradność, pewność siebie, odpowiedzialność, chęć zdobywania wiedzy, pomysłowość. Raczej za przedsiębiorcze nie można uznać osoby, które są bierne, lękliwe, luzackie, bezradne, niepunktualne.

6. Nauczyciel proponuje uczniom interaktywny test, który pozwoli im wstępnie ocenić własne predyspozycje w sferze przedsiębiorczości. Uczniowie otrzymują kod QR do testu i rozwiązują go na swoich urządzeniach mobilnych, a następnie odczytują charakterystykę ustalonej dla nich osobowości z zakresu przedsiębiorczości - **AKTYWNOŚĆ NR 4**. W luźnej dyskusji dzielą się uzyskanymi informacjami o swoich predyspozycjach.

7. Nauczyciel zadaje pytanie, czy jak komuś w teście wyszło, że nie ma cech osoby przedsiębiorczej, to już nie ma szans ich w sobie rozwinąć? Czy można jednak zmienić coś w sobie, aby stać się człowiekiem przedsiębiorczym? Te pytania zadaje sobie wiele osób. Literatura podaje, że poziom przedsiębiorczości u każdego człowieka jest inny. Częściowo zależy od naszych indywidualnych cech, a także od tego, jaki wzór mieliśmy w naszych bliskich, np. rodzicach. Na szczęście okazuje się, że umiejętności i cechy każdego człowieka można kształtować i rozwijać, a zatem nic nie stoi na przeszkodzie, abyśmy skupili się na poszerzaniu w sobie zmysłu przedsiębiorczości. Pomoże nam w tym kolejne zadanie **AKTYWNOŚĆ NR 5**. Uczniowie mają kilka minut na przygotowanie dramy z pomysłami, jak rozwiązać problem. Część par pokazuje jakie rozwiązanie zastosują osoby przedsiębiorcze, druga część pokazuje jak zachowują się we wskazanych sytuacjach osoby bierne.

8. Nauczyciel prosi uczniów o zastanowienie się, który model rozwiązania jest im bliższy. Uczniowie podnoszą ręce, żeby pokazać, który oni by zastosowali w swoim życiu w podobnych sytuacjach.

ZAKOŃCZENIE (8 minut)

9. Na podsumowanie zajęć nauczyciel prezentuje krótki filmik, który jest rozmową dwojga młodych ludzi o planach i sposobie ich realizacji - AKTYWNOŚĆ NR 6. Po obejrzeniu filmu uczniowie w swobodnej dyskusji wypowiadają się na temat podejścia bohaterów do przyszłości. Nauczyciel zwraca uwagę na Maksa - bohatera filmu. Pyta, czy rozpoznają w nim osobę, która była na puzzlach układanych na początku lekcji. Podkreśla, że wtedy oceniliśmy Maksa, że nie jest osobą przedsiębiorczą. Nauczyciel zauważa, że można zmienić swoje zachowania i podjąć kroki, które pozwalają się rozwijać i zmienić sytuację życiową.

10. Nauczyciel prosi, aby uczniowie pracując w parach wypisali cechy, które powinny posiadać osoby przedsiębiorcze. Uczniowie odczytują swoje przemyślenia. Nauczyciel podkreśla, że niedługo skończą szkołę i będą musieli podjąć decyzje, co do swojej przyszłości. Ważne jest, aby właściwie ocenili własne możliwości i wiedzieli, co mogą z siebie dać i w którym kierunku podążać. Przedsiębiorczość, biorąc pod uwagę aktualne wymagania rynku, jest niezwykle pożądana przez pracodawców. Jest to jedna z kluczowych kompetencji niezbędnych dla rozwoju, zatrudnienia i samorealizacji. Przedsiębiorczość to bowiem postawa życiowa, którą może kierować się każdy z nas, a niekoniecznie jedynie ci, którzy planują biznesy. Wszyscy możemy wykształcić w sobie te cechy i umiejętności, które pozwolą nam chwytać życie pełnymi garściami, dostrzegać szanse, które przed nami stają, ale zauważać także zagrożenia. Każdy może dokonywać przemyślanych, a czasem ryzykownych wyborów, które pozwolą nam pójść krok dalej i znaleźć się bliżej postawionych sobie celów. Wówczas będziemy przygotowani na podbój świata i przyjmowanie wyzwań, jakie przynosi nam los, bo niewątpliwą zaletą człowieka przedsiębiorczego jest umiejętność wykorzystania szans i możliwości, jakie pojawiają się w danej chwili w otoczeniu, a w efekcie przemienienia ich w sukces.

11. Nauczyciel dziękuje uczniom za pracę i zachęca do autorefleksji. Wystawia oceny.

Bibliografia i źródła

- <https://www.psychologicznierozwoju.pl/10-najwazniejszych-kompetencji-w-pracy/>
- <https://wolnaprzedsiębiorczosc.pl/>
- <https://zpe.gov.pl>
- www.pixabay.com (materiał graficzny pobrany z darmowych zasobów internetowych)

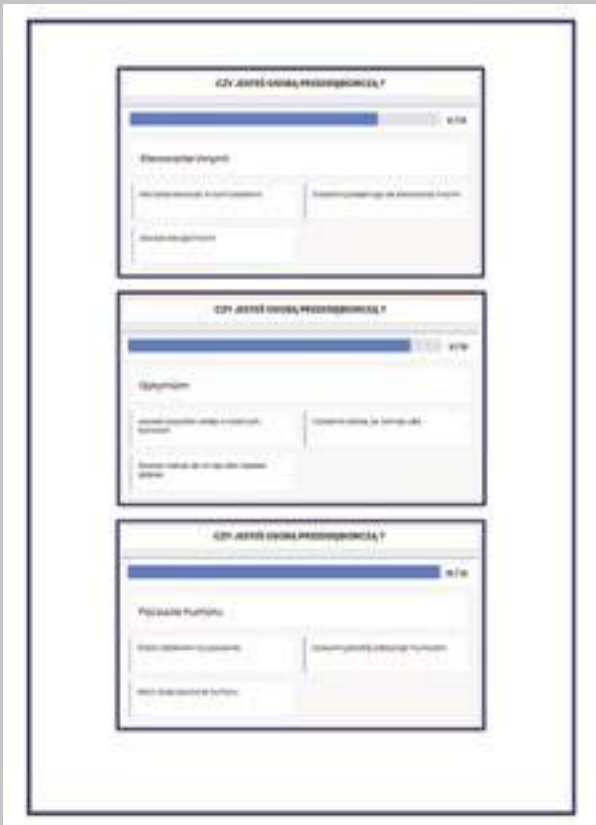
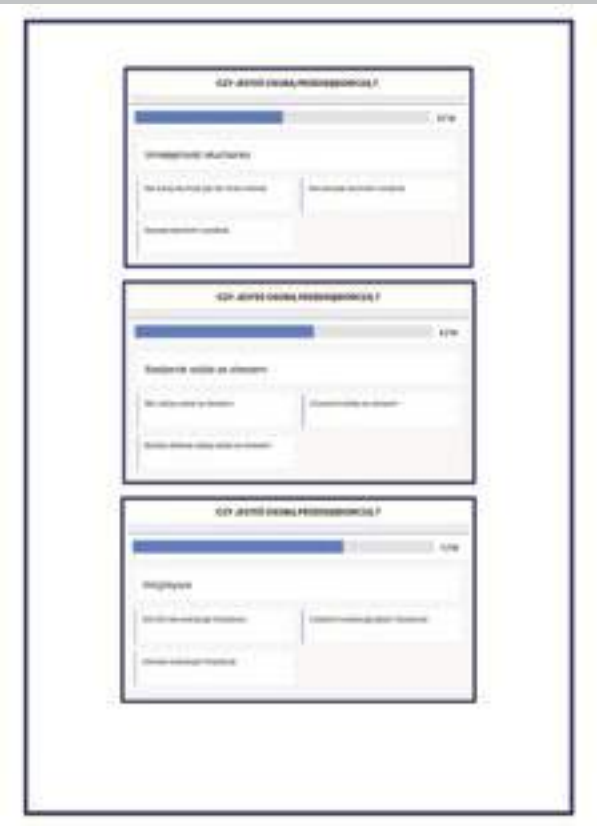
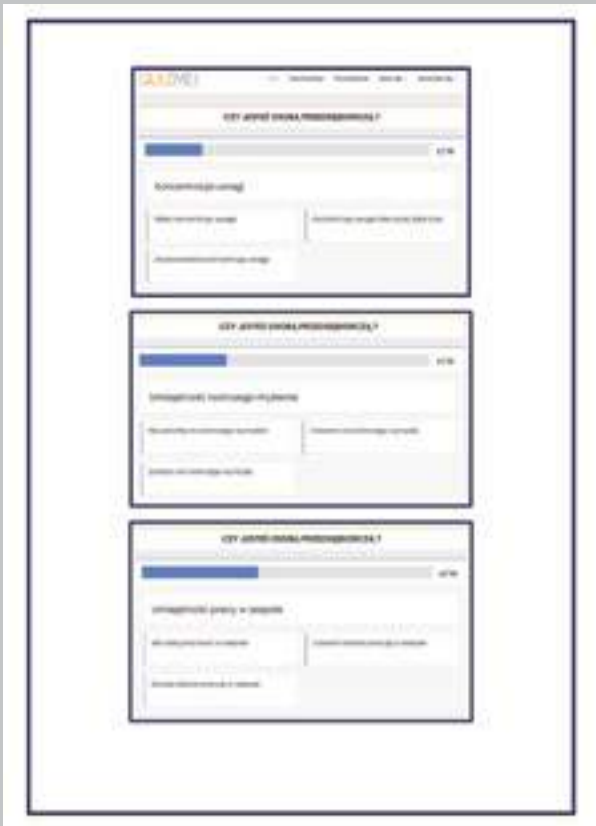
Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- Aktywność nr 1- karta pracy - bilety wstępu z kodami QR linkami do interaktywnych puzzli
- Aktywność nr 2 - karta pracy - obliczenia procentowe z hasłem
- Aktywność nr 3 - karta pracy - kod QR do interaktywnego zadania w LearningApps
- Aktywność nr 4 - karta pracy - kod QR do interaktywnego testu osobowości
- Aktywność nr 5- karta pracy - tematy scenek do dramy
- Aktywność nr 6 – screeny z gifu/filmu oraz link do filmu na You Tube

AKTYWNOŚĆ NR 5

Para 1

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba pracująca w sklepie.

Anna chce wyjechać z grupą przyjaciół na koncert, ale nie ma pieniędzy, jak może rozwiązać ten problem?

Para 2

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba będąca pracownikiem przedsiębiorstwa.

Anna chce wyjechać z grupą przyjaciół na koncert, ale nie ma pieniędzy, jak może rozwiązać ten problem?

Para 3

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba pracująca w sklepie.

Anna chce wyjechać z grupą przyjaciół na koncert, ale nie ma pieniędzy, a to drugi koncert, jak może rozwiązać ten problem?

Para 4

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba będąca pracownikiem przedsiębiorstwa.

Anna chce wyjechać z grupą przyjaciół na koncert, ma już pieniądze, a to drugi koncert, jak może rozwiązać ten problem?

Para 5

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba pracująca w sklepie.

Anna chce wyjechać z grupą przyjaciół na koncert, ma już pieniądze, ale to pierwszy koncert, jak może rozwiązać ten problem?

Para 6

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba będąca pracownikiem przedsiębiorstwa.

Z ulaski została firma utworzona 2000 zł. Ma wiele pomysłów, na te pomysły. Co zrobić z otrzymaną kwotą?

Para 7

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba pracująca w sklepie.

Do małej firmy został wzięty udział w inwestycji, w związku z tym niektóre z pracowników muszą być zwolnieni. Co zrobić z nimi i ich pracą?

Para 8

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba będąca pracownikiem przedsiębiorstwa.

Do małej firmy został wzięty udział w inwestycji, w związku z tym niektóre z pracowników muszą być zwolnieni. Co zrobić z nimi i ich pracą?

Para 9

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba pracująca w sklepie.

Aniela ma 2 miesiące czasu na przygotowanie projektu biznesowego, jak wykonać projekt, żeby firma przetrwała?

Para 10

Odczytaj scenkę, jak powinieli zachować się w tym przypadku osoba będąca pracownikiem przedsiębiorstwa.

Aniela ma 2 miesiące czasu na przygotowanie projektu biznesowego, jak wykonać projekt, żeby firma przetrwała?

AKTYWNOŚĆ NR 6

Kadry z filmu (głównie)

Link do filmu na YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=0000000000>

WYRÓŻNIENIE

**Razem możemy więcej
– współpraca to podstawa**

Autorki: Karolina Strógarek
Maja Cieślak-Strzelec

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Na lekcji zaprezentowane zostanie wspólne działanie poszczególnych grup.

Naszym zdaniem ta lekcja świetnie wpisuje się w kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2022/2023, ponieważ kształtuje postawy ukierunkowane na podejmowanie odpowiedzialnych decyzji. Ponadto wykorzystuje umiejętności podstawowe i przekrojowe uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

Uczeń uświadamia sobie, że wiedza i umiejętności, które zdobywa na różnych przedmiotach, mogą w połączeniu ze sobą tych różnych dyscyplin przynieść określone rezultaty.

Ta lekcja uzmysławia uczniom, że kreatywność i współpraca przynoszą odpowiednie korzyści. Uczniowie mają poczucie odpowiedzialności, widzą efekty swoich działań - bo zarabiają konkretne kwoty pieniędzy, oszczędzają swój czas - bo praca w pojedynkę jest trudna i wyczerpująca, korzystają z wiedzy innych i uczą się na bieżąco (uzupełniają luki w wiedzy). Widzą, jak aktywność i zaangażowanie wpływają na tempo i wynik prac.

Uczniowie podczas lekcji mogą sprawdzić, jaką mają wiedzę w porównaniu ze swoimi rówieśnikami, ale ten element pozbawiony jest oceny, więc utralają wiedzę w komfortowych warunkach.

Uczniowie refleksyjnie patrzą na swój rozwój, pozyskiwanie zasobów, pracę w zespole i swoją rolę w grupie oraz na relacje międzyludzkie zbudowane dzięki tej metodzie pracy.

Zarobione na zajęciach pieniądze dadzą uczniom poczucie sprawczości. Będą przekonani o przydatności zdobytej wiedzy i umiejętności, co wpłynie na motywację do dalszej nauki, a to ułatwi najpierw pracę na kolejnych lekcjach, a później pracę w większych projektach z różnymi grupami.

Uczniowie zauważają, że ważne są kompetencje miękkie, będące uzupełnieniem kompetencji twardych.

Podsumowaniem lekcji będzie wspólna ewaluacja postawionych celów.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

JĘZYK POLSKI

Kształcenie literackie i kulturowe. Uczeń:

- zna wybrane utwory i bohaterów z literatury polskiej i światowej (I 2).

Kształcenie językowe:

- rozwija rozumienie twórcze i sprawcze charakteru działań językowych oraz kształci odpowiedzialność za własne zachowania językowe (II 2).

Tworzenie wypowiedzi:

- rozwija umiejętności wypowiedzania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych (III 2)
- dokonuje selekcji informacji (III 1.4).

Samokształcenie:

- rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabiania pasji poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości (IV 1);
- rozwija umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania (IV 2).

MATEMATYKA

Obliczenia procentowe. Uczeń:

- stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym (V 5).

INFORMATYKA

Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych. Uczeń:

- korzysta z arkusza kalkulacyjnego w trakcie rozwiązywania zadań, wprowadza dane do arkusza, formatuje komórki, definiuje proste formuły (III 3).

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/yh ma być realizowany scenariusz

Język polski, informatyka, matematyka, lekcja wychowawcza.

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

8 klasa

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Zadaniem nauczyciela jest pokazanie uczniom sensowności zdobywanej na lekcjach wiedzy i umiejętności jej wykorzystania w różnych wariantach zadaniowych.

Kluczowa jest współpraca uczniów, by osiągnąć zamierzony cel. Wspólny cel jest elementem, który przełoży się na sukces całej grupy. Wszystkie zespoły będą miały możliwość zapracować na swoje zwycięstwo. Jednak wysokość zarobionych zasobów może się różnić.

Lekcja ma uświadomić uczniom, że to od ich wiedzy, umiejętności i współpracy zależy efekt końcowy podjętych przez nich działań.

Cel ogólny:

Celem lekcji jest łączenie świata nauki ze światem biznesu, kreatywne kształtowanie postaw przedsiębiorczości, które podczas projektu przekłada się na realne potrzeby uczniów, pozyskanie jakiegoś % brakujących zasobów na wycieczkę szkolną.

Cele szczegółowe

- utrwalenie wiadomości dotyczących bohaterów z lektur obowiązkowych,
- współpraca nad wspólnym projektem i jednocześnie podnoszenie swoich kompetencji w budowaniu relacji i umiejętności dzielenia się wiedzą,
- uświadomienie młodzieży, że wiedza i umiejętności mają wpływ na realizację ich marzeń w sferze szkolnej, potem zawodowej, a to przekłada się na proces budowania sukcesu najpierw na poziomie szkoły, potem na poziomie pracy zespołowej w dorosłym życiu,
- szacowanie ryzyka,
- wzbudzenie w uczniach ciekawości poznawczej, by skłonić ich do refleksji dotyczącej rozważań na temat przedsiębiorczości.

Metody pracy

Ekspozycyjne, problemowe, aktywizujące, praca grupowa.

Spis pomocy dydaktycznych

Wydrukowane karty pracy, słownik synonimów, czysta kartka, tablet, długopis, tablice z numerami stanowisk, koperty z zadaniami: wersja łatwiejsza i wersja trudniejsza, losy z numerem (przynależność do zespołu), kartka z napisem „poczekalnia”, stopery, kartki z informacją, w jakim czasie zadanie powinno być wykonane, grafika wygenerowana przez DALL-E.

Przebieg lekcji

Faza wstępna lekcji (3 min)

Nauczyciel podaje koszyk, w którym są losy z numerem. Każdy uczeń staje przy stoliku z danym numerem - w ten sposób tworzą się grupy, które będą ze sobą współpracować. Nauczyciel przypomina zasady współpracy podczas wykonywania kolejnych zadań:

- przesuwanie się do kolejnych stacji zgodnie z ruchem wskazówek zegara;
- wykonywanie zadań jak najciszej, by inni nie usłyszeli odpowiedzi;
- przebywanie w poczekalni, kiedy wykona się zadanie albo przejście do kolejnego pustego stanowiska.

Nauczyciel informuje uczniów, że Rada Rodziców dopłaci wybranej grupie część pieniędzy, która potrzebna jest na wycieczkę. Jednak uczniowie muszą je zarobić, rozwiązując zadania w poszczególnych stacjach zadaniowych.

Faza główna (łącznie 33 min)

Stacja 1- 3 min

Słowo klucz: synonim

Wersja łatwiejsza: Korzystając ze słownika, wypisz 5 synonimów słowa przedsiębiorczość.

Wersja trudniejsza: Zapisz 3 synonimy do słowa przedsiębiorczość. Odpowiedź: np. pomysłowość, zaradność, aktywność, dynamiczność, obrotność, kreatywność, inicjatywa.

Stacja 2 - 6 min

Słowo klucz: ogłoszenie bohatera literackiego

Wersja łatwiejsza

A ogród?« »Są kwatery
z bukszpanu, ligustru«.

»Wyrzucić! Nie
potrzeba przydatnego
lustru. To niemczyzna.
Niech będą z cyprysów
gaiki,

Mruczące po
kamyczkach
gdzieniegdzie
strumyki, Tu kiosk, a tu
meczecik, holenderskie
wanny,

Tu domek pustelnika,
tam kościół Dyjanny.

Wszystko jak od
niechcenia, jakby od
igraszki, Belwederek
maleńki, klateczki na
ptaszki,

A tu słowik miłośnie
szczebioce do ucha,
Synogarlica jęczy, a
gołąbek grucha,

A ja sobie rozmyślam
pomiędzy cyprysy Nad
nieszczęściem Pameli
albo Heloisy...«

Zredaguj ogłoszenie w imieniu żony modnej, która poszukuje architekta krajobrazu.

W ogłoszeniu uwzględnij dwa argumenty: jeden dotyczący zmian w wiejskim ogrodzie pana Piotra i drugi dotyczący mody francuskiej.

Wersja trudniejsza

Zredaguj ogłoszenie w imieniu żony modnej, która poszukuje architekta krajobrazu. W ogłoszeniu uwzględnij dwa argumenty zgodne z treścią satyry i modą panującą w danym okresie.

Stacja 3 - 3 min

Wersja łatwiejsza

Z przedsiębiorczością związane są pojęcia, które musisz odnaleźć w poniższym diagramie. Masz do odszukania 5 wyrazów.

Wersja trudniejsza

Z przedsiębiorczością związane są pojęcia, które musisz odnaleźć w poniższym diagramie. Masz do odszukania 5 wyrazów.

Odpowiedź: wyrazy z diagramu: zatrudnienie, praca, zaangażowanie, pieniądze, gospodarka, biznes

Stacja 4 - 4 min

Wersja łatwiejsza Uzupełnij luki w tekście.

Chłopak wywodził się z biednej chłopskiej rodziny. Pragnął się uczyć, ale w tamtych czasach związane to było z ponoszeniem dość dużych kosztów finansowych. Ten uparty młodzieniec nie mógł liczyć na pomoc ze strony rodziców. Aby się utrzymać, musiał być przedsiębiorczy i udzielał korepetycji.

Mowa jest o Andrzeju (podaj nazwisko) _____, który jest jednym z bohaterów (podaj tytuł lektury obowiązkowej)“_____”, autorstwa Stefana (podaj nazwisko autora tekstu) _____.

Wersja trudniejsza Mowa jest o (podaj imię i nazwisko) _____, który jest jednym z bohaterów (podaj tytuł lektury obowiązkowej)“_____”, autorstwa (podaj imię i nazwisko autora tekstu) _____.

odpowiedź: Andrzej Radek, “Syzyfowe prace”, Stefan Żeromski

Stacja 5 - 3 min

Słowo klucz: wybór

Wersja łatwiejsza Osoby przedsiębiorcze posiadają cechy, dzięki którym odnoszą sukcesy w biznesie. Podkreśl te, które posiadał bohater “Opowieści wigilijnej” Charlesa Dickensa. Jest ich 6!

Odpowiedź: pracowitość, odwaga, pomysłowość, elastyczność, spostrzegawczość, komunikatywność, zdolność przewidywania rozwoju sytuacji, umiejętność współdziałania, chęć zarobienia pieniędzy.

Wersja trudniejsza bez wskazania ilości cech.

Odpowiedź: pracowitość, odwaga, pomysłowość, spostrzegawczość, zdolność przewidywania rozwoju sytuacji, chęć zarobienia pieniędzy.

Stacja 6 - 3 min

Słowo klucz: zagadka

Wersja łatwiejsza Przeczytaj list napisany przez bohatera lektury obowiązkowej. Podaj tytuł lektury, w której pojawił się ten bohater. Jestem bohaterem jakiej lektury?

Jestem już stary. Wiodę życie na bezludnej wysepce. Dobrze mi tam. Wiem, że pieniądze należy dobrze zainwestować, by wspierać rozwój danej organizacji. Część swojej wypłaty wysyłam polskiemu Towarzystwu w Nowym Jorku, od którego w ramach wdzięczności otrzymałem polską książkę pt. “Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza. Wersja trudniejsza Otrzymałem polską książkę. Odpowiedź: “Latarnik”

Stacja 7 - 3 min

Słowo klucz: skojarzenia

Wersja łatwiejsza Wskaż bohaterów z lektur, którzy zrobili użytek ze swojego majątku, tzn. zainwestowali albo podzielili się nim.

Jest ich 4.

Bankier, Bilbo Baggins, Skawiński, Tomek Sawyer, Bernard Zygier, Alina, Ebenezer Scrooge, Chilon Chilonides, Mały Książę, Widmo Złego Pana.

Wersja trudniejsza bez wskazania ilości bohaterów.

Odpowiedź: Bilbo Baggins, Skawiński, Tomek Sawyer, Ebenezer Scrooge

Stacja 8 - 3 min

Słowo klucz: analiza

Wersja łatwiejsza

Który bohater literacki mógłby skorzystać z tego cytatu w odniesieniu do swojego życia? To bohater tekstu, w którym świat przedstawiony jest za pomocą groteski i ironii.

Ludzie mają naturalną skłonność do myślenia życzeniowego. Wyzwaniem dla przedsiębiorców jest zatem powiedzenie sobie: jaka jest różnica między wiarą w swoje ideały i trzymaniem się ich, a ściganiem jakiegoś nierealnego marzenia, które nie ma podstaw. Trzeba być dość surowym w takiej autoanalizie. Elon Musk, założyciel przedsiębiorstw PayPal, SpaceX i Tesla

Wersja trudniejsza

Który bohater literacki mógłby skorzystać z tego cytatu w odniesieniu do swojego życia? Odpowiedź: kogut (z "Artysty" Sławomira Mrożka)

Stacja 9 - 2 min

Słowo klucz: obraz

Wersja łatwiejsza

Ważne jest oszczędzanie, ale istotne w biznesie jest też inwestowanie. Oszczędzanie ma na celu stworzenie tzw. tarczy ochronnej, a inwestowanie ma pozwolić na ulokowanie kapitału tak, by zarabiać.

Który bohater mitologiczny tylko gromadził zasoby, a wszystko czego dotykał zamieniało się w złoto? To nie przyniosło mu szczęścia.

Wersja trudniejsza

Który bohater literacki tylko gromadził zasoby, a wszystko czego dotykał zamieniało się w złoto? To nie przyniosło mu szczęścia. Odpowiedź: Midas

Faza końcowa - 9 min

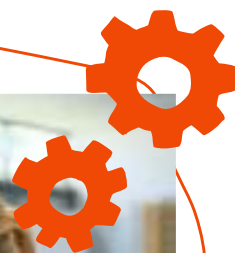
Podliczenie w Excelu, jaką część pieniędzy zebrali i obliczenie na kartce, jaki to procent potrzebnej sumy. Ewaluacja zajęć.

Bibliografia i źródła

- <https://www.corazlepszafirma.pl/blog/23-inspirujace-cytaty> [dostęp:26.03.2023] <https://poradnikpracownika.pl/-praca-w-zespole-na-czym-powinna-opierac-sie-wspolpraca> [dostęp:01.04.2023]
- https://www.mostwanted.edu.pl/kompetencje-miekkie-co-to-jest-i-jak-je-podniesc/?gclid=CjwKCAjwrJ-hBhB7EiwAuyBVXT5dDWkHHuJdXP3WBKzLI5FO-FUg6bhP6Hw8qi7AOcSp70mYdbfsFxoCf_EQAvD_BwE [dostęp:01.04.2023]
- <https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/satyry-czesc-pierwsza-zona-modna.pdf> [dostęp:01.04.2023]

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- Załącznik 1 - Cz. 1 stacje zadaniowe „Razem możemy więcej - współpraca to podstawa!”
- Załącznik 2 - Cz. 2 stacje zadaniowe „Razem możemy więcej - współpraca to podstawa!”

"Razem możemy więcej - współpraca to podstawa!"

LEKCJA ODBYWA SIĘ "W CISZY". POROZUMIEWAMY SIĘ BEZ UŻYCIA GŁOSU - NAUCZYCIEL MOŻE NA KONIEC ZAJĘĆ PRZYZNAĆ BONUS ZA PRACĘ W CISZY W WYSOKOŚCI 100 ZŁ.

STACJE ZADANIOWE
KAŻDA STACJA MA ZADANIE: WERSJĘ ŁATWIEJSZĄ - ZA 15 ZŁ I WERSJĘ TRUDNIEJSZĄ - ZA 30 ZŁ.
WSZYSTKIE LUKI W ZDANIACH MUSZĄ BYĆ UZupełnione PRAWIDŁOWO, BY UŻYTKAĆ PEŁNĄ SUMĘ PIENIĘDZY.
KAŻDA STACJA MA SŁOWO KLUCZ. NA PODSTAWIE KTÓREGO GRUPA WYBIERA WERSJĘ ZADANIA DO ROZWIĄZANIA.
DŁUGIŃY LOSUJĄ NUMEREK, ON WSKAŻE IM STACJĘ, OD KTÓREJ ZACZYNAJĄ, UCZNIOWIE PORUSZAJĄ SIĘ ZGODNIE Z RUCHEM WSKAZÓWEK ZEGARA.

UCZNIOWIE TWORZĄ NA POCZĄTKU TABELKĘ W EXCELU BY PO ROZWIĄZANIU ZADANIA NA DANEJ STACJI WPROWADZIĆ DANE DO TABELKI. NA KONIEC LEKCJI SUMUJĄ WYNIKI W EXCELU KORZYSTAJĄC Z KALKULATORA PROCENTÓW ONLINE - [HTTPS://KALKULATORPROCENTOW.PL/](https://kalkulatorprocentow.pl/) - OBLICZAJĄ, JAKI PROCENT DANEJ SUMY UZBIERALI NA WYCIECZKĘ DLA SWOJEGO KOLEGI Z KLASY.

TYGODNIOWA WYCIECZKA DO KRAKOWA KOSZTUJE 1450 ZŁ/OSOBĘ.

STACJA 1

KEY SYNONIMY

WERSJA ŁATWIEJSZA

Korzystając ze słownika, wypisz 5 synonimów słowa przedsiębiorczość.

STACJA 1

KEY SYNONIMY

WERSJA TRUDNIEJSZA

Zapisz 3 synonimy do słowa przedsiębiorczość.

STACJA 2

KEY OGŁOSZENIE BOHATERA LITERACKIEGO

WERSJA ŁATWIEJSZA

30A ogródka są kwatery z bukszpanem i gajstrachem. Wyrzucił nie potrzeba przydatnego lustra. To nieczyżba, niech będą z cyprysów ganki. Mruczące po kamyczkach gdzieś gdzieś stramyki. Tu kosa, a tu meczek, holenderskie Wanmy. Tu domek pustelnika, tam kasiół Dyjanny. Wszystkie jak od mechocenia, jakby od garszki. Belwederek małańki, kłateczki na płaszki. A tu słowik miłośnie szczybiące do ucha. Synagarioca jęczy, a gąłabek gnucha. A ja sobie rozmyślałem pomiędzy cypryśki nad niezczęściem Pamela albo Heloisy...

Zredaguj ogłoszenie w imieniu żony modnej, która poszukuje architekta krajobrazu. W ogłoszeniu uwzględnij dwa argumenty: jeden dotyczący zmian w wiejskim ogrodzie pana Piotra i drugi dotyczący mody francuskiej.

30A ogród — jestże na początku powstawa Stanisława Augusta modne były ogrody „francuskie”, odznaczające się symetrią i sztywnością, doprowadzono czasem do dżwaniwa. Kraków tak a wch przez w „listach o ogrodach”

STACJA! 2

OGŁOSZENIE BOHATERA LITERACKIEGO

WERSJA TRUDNIEJSZA

18A ogródka ma kwatery z bukszpana, lipustrą.
 Wyrzucił nie potrzeba przydatnego lustra.
 To niemieczyzna, niech będą z cyprysów galki,
 serwujące po kamykach odzieniędze strumyki.
 Tu kosa, a tu meczek, holenderskie waney,
 Tu domek pustelnika, tam kościół Dyjanny.
 Wszystkie jak od niechcenia, jakby od graszki.
 Balwederak molańki, klataczki na płaszki.
 A tu słówek miłośnie szczecił do ucha,
 Synogarlica jęczy, a gąsienka gnęcha.
 A ja sobie rozmyślał pomiędzy cyprysy
 Nad meszczęciem Pamela albo Helosy...x

Zredaguj ogłoszenie w imieniu żony modnej, która poszukuje architekta krajobrazu.

W ogłoszeniu uwzględnij dwa argumenty zgodne z treścią satyry i modą panującą w danym okresie.

STACJA! 3

WYKREŚLANKA

WERSJA ŁATWIEJSZA

Z przedsiębiorczością związane są pojęcia, które musisz odnaleźć w poniższym diagramie. Masz do odśzukania 5 wyrazów. 3 z nich zapisano poziomo, a 2 pionowo.

V	Q	S	U	E	F	R	C	V	P	Y	V	V	D	A	L	R
M	C	Z	V	F	K	R	B	C	R	O	I	J	B	Z	I	U
U	P	F	L	O	S	L	I	V	A	Z	P	Q	M	T	R	Q
P	I	E	N	I	A	D	Z	N	C	I	F	N	B	W	A	W
K	Q	Y	N	Z	A	A	N	G	A	Z	O	W	A	N	I	E
O	U	M	T	U	U	J	E	D	G	X	I	E	Y	H	J	X
K	M	P	K	X	G	O	S	P	O	D	A	R	K	A	N	L

STACJA! 3

WYKREŚLANKA

WERSJA TRUDNIEJSZA

Z przedsiębiorczością związane są pojęcia, które musisz odnaleźć w poniższym diagramie. Masz do odśzukania 5 wyrazów.

A	N	I	E	M	A	G	A	K	B	G	A	I	B	E	G	T
G	L	G	A	C	A	U	N	Z	N	I	B	D	I	Z	N	A
A	K	F	A	V	Q	S	U	E	F	R	C	V	Y	V	V	O
L	J	R	D	M	C	Z	B	V	F	K	R	C	O	I	J	B
M	P	O	L	U	P	E	I	L	O	S	L	V	Z	F	G	N
P	I	E	N	I	A	D	Z	N	C	I	F	N	B	W	A	W
C	F	K	O	Z	A	A	N	G	A	Z	O	W	A	N	I	E
R	E	O	U	M	T	U	U	J	E	D	G	X	I	E	Y	H
I	S	K	O	M	P	K	S	X	N	L	U	Q	E	Z	W	N
N	W	D	R	O	S	L	W	I	D	E	K	I	F	Y	C	W
L	C	K	O	O	S	Z	F	I	M	V	X	C	T	M	O	C
N	O	B	E	P	Z	P	R	A	T	U	M	T	L	Y	L	F
P	B	X	J	Q	C	M	O	G	P	I	A	A	B	R	G	R
Y	V	V	Q	F	W	I	T	O	T	S	G	A	O	N	L	A
P	I	Q	Y	S	G	O	C	P	A	U	F	W	Y	O	W	N
N	D	O	U	O	L	F	S	R	T	R	E	F	C	W	V	X
D	P	X	Z	J	P	A	N	F	H	R	K	O	G	M	B	A
D	C	S	T	T	I	M	A	E	V	V	H	A	V	B	O	N

STACJA! 4

PRZEDSIĘBIORCZY BOHATER

WERSJA ŁATWIEJSZA

Uzupełnij luki w tekście.

Chłopak wywodził się z biednej chłopskiej rodziny. Pragnął się uczyć, ale w tamtych czasach związane to było z ponoszeniem dość dużych kosztów finansowych. Ten uparty młodzieniec nie mógł liczyć na pomoc ze strony rodziców. Aby się utrzymać, musiał być przedsiębiorczy i udzielał korepetycji. Mowa jest o Andrzeju (podaj nazwisko)..... który jest jednym z bohaterów (podaj tytuł lektury obowiązkowej) ".....", autorstwa Stefana (podaj nazwisko autora tekstu).....

STACJA 4

PRZEDSIĘBIORCZY BOHATER

WERSJA TRUDNIEJSZA

Uzupełnij luki w tekście.

Chtopak wywodził się z biednej chłopskiej rodziny. Pragnął się uczyć, ale w tamtych czasach związane to było z ponoszeniem dość dużych kosztów finansowych. Ten uparty młodzieniec nie mógł liczyć na pomoc ze strony rodziców. Aby się utrzymać, musiał być przedsiębiorczy i wdział korepetycji.

Mowa jest o (podaj imię i nazwisko) _____

który jest jednym z bohaterów (podaj tytuł lektury obowiązkowej) " _____ ", autorstwa (podaj imię i nazwisko autora tekstu) _____

STACJA 5

WYBÓR

WERSJA ŁATWIEJSZA

Osoby przedsiębiorcze posiadają cechy, dzięki którym odnoszą sukcesy w biznesie. Podkreśl te, które posiadał bohater "Opowieści wigilijnej" Charlesa Dickensa. Jest ich 6!

pracowitość, odwaga, pomysłowość, elastyczność, spostrzegawczość, komunikatywność, zdolność przewidywania rozwoju sytuacji, umiejętność współdziałania, chęć zarobienia pieniędzy

STACJA 5

WYBÓR

WERSJA TRUDNIEJSZA

Osoby przedsiębiorcze posiadają cechy, dzięki którym odnoszą sukcesy w biznesie. Podkreśl te, które posiadał bohater "Opowieści wigilijnej" Charlesa Dickensa.

pracowitość, odwaga, pomysłowość, elastyczność, spostrzegawczość, komunikatywność, zdolność przewidywania rozwoju sytuacji, umiejętność współdziałania, chęć zarobienia pieniędzy

STACJA 6

ZAGADKA

WERSJA ŁATWIEJSZA

Przeczytaj list napisany przez bohatera lektury obowiązkowej. Podaj tytuł lektury, w której pojawił się ten bohater.

ICHCIEM JAK STARY, WIEM ŻYCIE
 IŻO NIEKŁIWIENI WYWIADAJĄ, DOKŁADNIE WIM
 IŻEM, IŻ WIDZIELIŚCIE NIEKŁIWIENI, DOKŁADNIE
 ZEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM
 IŻEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM
 IŻEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM
 IŻEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM
 IŻEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM
 IŻEM, IŻO NIEKŁIWIENI, IŻO WYWIADAJĄ, IŻO WIM

STACJA 8

ANALIZA

WERSJA TRUDNIEJSZA

Który bohater literacki mógłby skorzystać z tego cytatu w odniesieniu do swojego życia?

"Ludzie mają naturalną skłonność do myślenia życzeniowego. Wyzwaniem dla przedsiębiorców jest zatem powiedzieć sobie: jaka jest różnica między wiarą w swoje ideały i trzymaniem się ich, a ściganiem jakiegoś nierealnego marzenia, które nie ma podstaw. Trzeba być dość surowym w takiej autoanalizie."

Elon Musk, założyciel przedsiębiorstw PayPal, SpaceX i Tesla

zyskał pochodzi ze strony: <https://www.znaczniki.pl/blog/23-mprx-jac-cytaty> (dostęp: 24.03.2023)

STACJA 9

OBRAZ

WERSJA ŁATWIEJSZA

Ważne jest oszczędzanie, ale istotne w biznesie jest inwestowanie. Oszczędzanie ma na celu stworzenie tzw. tarczy ochronnej, a inwestowanie ma pozwolić na ulokowanie kapitału tak, by zarabiać.

GRAFIKA WYGENEROWANA PRZEZ DALL-E

Który bohater mitologiczny tylko gromadził zasoby, a wszystko czego dotykał zamieniało się w złoto? To nie przyniosło mu szczęścia.

POCZEKALNIA

KORZYSTAJĄC Z KALKULATORA PROCENTÓW ONLINE -

[HTTPS://KALKULATORPROCENTOW.PL/](https://kalkulatorprocentow.pl/) - OBLICZCIE, JAKI PROCENT DANEJ SUMY UZBIERALIŚCIE NA WYCIECZKĘ DLA SWOJEGO KOLEGI Z KLASY.

TYGODNIOWA WYCIECZKA DO KRAKOWA KOSZTUJE 1450 ZŁ/OSOBA

STACJA 1

STACJA 2

STACJA 3

STACJA 4

STACJA 5

STACJA 6

STACJA 7

STACJA 8

STACJA 9

wpisz % zrealizowania podanego celu

- WSPÓŁPRACA NAD WSPÓLNYM PROJEKTEM I
JEDNOCZEŚNIE PODNOSZENIE SWOICH KOMPETENCJI
W BUDOWANIU RELACJI

wpisz % zrealizowania podanego celu

- UŚWIADOMIENIE, ŻE WIEDZA
I UMIEJĘTNOŚCI MAJĄ WPŁYW NA REALIZACJĘ ICH
MARZEŃ W SFERZE SZKOLNEJ, POTEM ZAWODOWEJ

wpisz % zrealizowania podanego celu

- SZACOWANIE RYZYKA

wpisz % zrealizowania podanego celu

- UTRWALENIE WIADOMOŚCI DOTYCZĄCYCH BOHATERÓW
Z LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH

wpisz % zrealizowania podanego celu

-REFLEKSJA DOTYCZĄCEJ ROZWAŻAŃ NA TEMAT
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

PRZED SIĘBIOR CZOŚĆ

WYRÓŻNIENIE

Przedsiębiorczość ukryta w słoiku

Autorka: Edyta Karwowska

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Słowa kluczowe: zakładanie własnego przedsiębiorstwa, biznes plan, przychód, zysk, etykiety, logo, reklama, licytacja.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, które są realizowane w scenariuszu

Wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu;

- wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
- dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych; - wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się;
- wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz związki między nimi; korzysta intuicyjnie z własności działań;
- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu i komunikuje się za pomocą nowych technologii;
- wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych; ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;
- planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace współdziała w grupie;
- ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń

- wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania;
- tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów;

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/yh ma być realizowany scenariusz

Edukacja przyrodnicza, matematyczna, polonistyczna, techniczna, informatyczna.

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Uczniowie klas 1-3.

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel ogólny:

Celem lekcji jest zabawa symulacyjna w zakładanie własnego mini przedsiębiorstwa.

Cele szczegółowe:

- uczeń umie stworzyć logo firmy w programie Canva
- uczeń umie sporządzić prosty plan małego przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją przetworów
- rozwija umiejętność zarówno samodzielnej pracy projektowej jak i współpracy w grupie
- potrafi zaprezentować swoją pracę na forum grupy

Metody pracy

Metoda symulacji, burza mózgów, praca w parach.

Spis pomocy dydaktycznych

Słoik
Warzywa (papryka, cukinia, marchewka)
Ocet i przegotowana woda
Kartka, pisak
Komputer
Drukarka

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

WSTĘP (45 min)

Opcja 1 Uczeń przynosi do szkoły na lekcję słoik z pokrojonymi warzywami zalany wodą z octem.

Opcja 2 Uczniowie wspólnie przygotowują przetwory w klasie na lekcjach dnia poprzedniego. Kroją warzywa, zalewają wodą z octem. Przy okazji uczniowie sprawdzają ile czasu zajmuje im produkcja przetworów, ile materiałów potrzebują do produkcji 1 gotowego produktu. Te wszystkie informacje będą potrzebne do stworzenia mini biznes planu.

ROZWINIĘCIE (30 min)

Uczniowie mają dostęp do komputerów i projektują etykiety na słoiki w programie Canva. Wymyślają w parach hasło reklamowe, nazwę swojej firmy i tworzą logo na słoiki. Zapisują swoją pracę na komputerze.

Tworzenie w parach biznes planu (30 min)

Wspólnie z uczniami wypisujemy na tablicy wszystkie koszty (przy produkcji 100 słoików), a następnie uczniowie dyskutują w parach i szacują, ile może kosztować:

- wynajem lokalu
- produkcja etykietek na słoiki
- materiał na ozdobę i gumki recepturki
- słoiki
- warzywa
- ocet i przyprawy
- pracownicy
- prąd i woda
- transport

Obliczają przychód i zysk.

Prezentują swoją pracę na forum grupy (15 min)

ZAKOŃCZENIE:

Podsumowanie (15 min)

Wszyscy uczniowie siedzą w kole. Każdy z grupy ma dokończyć zdanie:

- Na dzisiejszej lekcji nauczyłem się .....
- Najtrudniejsze dla mnie było .....
- Najbardziej podobało mi się .....

Kontynuacja tematu na lekcjach następnego dnia.

Rozdanie wydrukowanych etykietek przygotowanych w Canvie. Uczniowie przyklejają etykietki na słoiki. Przygotowują w parach wystąpienie- reklamę/prezentację przetworów.

Uwaga! Przetwory nie są jadalne, uczniowie muszą wykazać się kreatywnością, aby zachęcić klientów do kupna przetworów.

Opcja 1: Można zorganizować klasowe spotkanie i zaprosić rodziców na licytację przetworów. W ten sposób uczniowie będą mogli zaprezentować swoje produkty.

Bibliografia i źródła

- Małgorzata Żytka, Alina Kalinowska, Ewa Kruk „Myślę, decyduję, działam. Finanse dla najmłodszych”
Pakiet do edukacji finansowej dla uczniów klas 1-3. Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- <https://programrazem.blogspot.com/2022/10/robimy-przetwory.html>
- <https://programrazem.blogspot.com/2022/10/robimy-etykiety-na-soiki.html>
- <https://programrazem.blogspot.com/2022/11/rodzinna-licytacja.html>

#PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

WYRÓŻNIENIE

**Gra biznesland
- kreatywny przedsiębiorca**

Autorka: Katarzyna Wardowska
Rafał Wardowski

Edukacja
Jutra

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Scenariusz ma za zadanie promować postawy związane z zarządzaniem pieniędzmi, kreatywnością i przedsiębiorczością w rozwijaniu biznesu. Lekcja jest również dobrym przyczynkiem do dyskusji o: działaniu wolnorynkowych mechanizmów społecznych, współpracy, relacji przedsiębiorca - klient, oszczędzaniu, wydawaniu itd. Główne powiązanie lekcji z przedsiębiorczością dotyczy rozwoju mentalności uczciwego i skutecznego przedsiębiorcy.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, które są realizowane w scenariuszu

W poniższej lekcji realizowane są następujące treści z podstawy programowej:

kształcenie ogólne:

„Celem kształcenia ogólnego w szkole podstawowej jest:

- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie”.

umiejętności z kształcenia ogólnego:

- 2) myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 7) umiejętność pracy zespołowej.

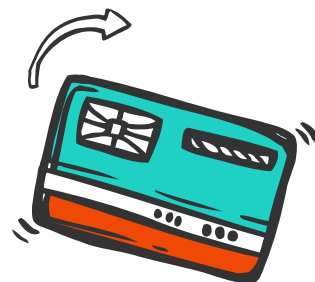
inne fragmenty rozporządzenia powiązane z scenariuszem zajęć:

„W procesie kształcenia ogólnego szkoła podstawowa kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.”

ponadto w poszczególnych przedmiotach w podstawie programowej można znaleźć powiązania z poniższym scenariuszem tj. matematyka, historia i społeczeństwo, etyka.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Etyka, godzina wychowawcza, matematyka (podstawy przedsiębiorczości).

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Szkoła podstawowa. Klasy IV-VIII.

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel ogólny:

Celem lekcji jest rozwijanie umiejętności zarządzania finansami, rozwój przedsiębiorczości.

Cele szczegółowe:

- rozwój zrozumienia dynamiki przedsiębiorstwa (świadczenie usług i tworzenie produktów);
- nauka współpracy w grupie;
- rozwój kreatywności przez poszukiwanie możliwości zdobycia pieniędzy;
- stworzenie w grupie biznesu (w ramach gry);
- zarządzanie określoną sumą pieniędzy (w fikcyjnej walucie);
- rozwój komunikacji interpersonalnej.

Metody pracy

Wprowadzenie przez edukatora gry, wyjaśnienie zasad przez prezentację multimedialną;

Gra BiznesLand;

Omówienie i refleksja po grze.

Spis pomocy dydaktycznych

Komputer z prezentacją multimedialną;

Elementy gry:

wydrukowane pieniądze z fikcyjną walutą (np. "Pepeki", kartki ksero, kredki, mazaki, flamastry, taśma klejąca, nożyczki).

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

1. Wprowadzenie do gry przez edukatora (10 min)

Nauczyciel powinien przygotować salę do przeprowadzenia gry. Dobrym rozwiązaniem jest ustawienie wszystkich ławek pod ściany. Z krzeseł należy sformułować krąg, w którym usiądą uczniowie. Po przygotowaniu przestrzeni nauczyciel zaprasza uczniów do wysłuchania wprowadzenia do gry pt. "BiznesLand".

Edukator wyświetla prezentację bądź przedstawia jej treść własnymi słowami. Wprowadzenie do gry powinno mieć charakter zaproszenia uczniów do wcielenia się w rolę przedsiębiorców, którzy rozpoczynają działalność biznesową. Warto zastosować techniki dramowe tj. wprowadzenie w narrację o młodych przedsiębiorcach, pokazanie świnki skarbonki, pieniędzy, czy wykonanie przez nauczyciela fikcyjnej rozmowy telefonicznej do jakiegoś usługodawcy z prośbą o wycenę usługi (np. telefon do masażystki).

Edukator wyjaśnia uczniom zasady i przebieg gry. Gra będzie przebiegała w dwóch częściach:

1. Stworzenie i reklama biznesów w grupach 2-3 osobowych **(10 minut)**.
2. Kupno i sprzedaż produktów/usług **(15 min)**.

Uczniowie mają za zadanie dobrać się w zespoły 2-3 osobowe, w których będą tworzyć swoje biznesy. Każdy uczeń otrzyma 20 banknotów o wartości 1 (warto wymyślić konkretną nazwę waluty pasującą do danej grupy - w naszej wersji będą to PEPEKI - PP od nazwy Podstawy Przedsiębiorczości). Uczniowie w ramach biznesu mogą sumować swoje PEPEKI w danych grupach. Zadanie w grupach polega na stworzeniu jak najbardziej kreatywnego i dochodowego biznesu.

W drugiej części uczniowie mają zadanie kupować i sprzedawać usługi i produkty wg własnych upodobań. Ważne, by nauczyciel zainspirował uczniów, pokazując jakie biznesy mogą stworzyć (np. masaż, rysowanie portretu, opowiadanie dowcipów, studio tatuaży). W ramach tworzenia biznesu należy przygotować: nazwę biznesu, zakres sprzedawanych produktów/usług i ceny. Warto, by edukator powiedział o stworzeniu kampanii marketingowej czy zaplanowaniu promocji itd.

W czasie wprowadzenia należy określić zasady gry, uwzględniając bezpieczeństwo grupy. Edukator wypukla cel zabawy: stworzenie najbardziej dochodowego biznesu. Jednocześnie warto zaznaczyć, że fundament tej gry to dobra zabawa.

2. Gra "BiznesLand" (25 min)

2a) Stworzenie i reklama biznesów stworzonych w grupach 2-3 osobowych (10 minut).

Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi po 20 PEPEKÓW. Następnie wyznacza stanowiska dla każdego zespołu. Po zajęciu miejsc, edukator ogłasza rozpoczęcie zabawy przez głośne powiedzenie: „BiznesLand - rozpoczynamy”.

Uczniowie w zespołach przygotowują ofertę biznesową: tworzą produkty czy organizują usługi. Edukator powinien inspirować uczniów przez przypominanie o możliwości robienia promocji, podsuwanie pomysłów biznesowych czy motywowanie do poszukiwania rozwiązań. Na etapie 2a uczniowie nie mogą jeszcze sprzedawać/kupować.

2b) Kupno i sprzedaż produktów/usług (15 min)

Edukator ogłasza rozpoczęcie kolejnego etapu gry. Uczniowie rozpoczynają sprzedaż i kupno produktów i usług. Nauczyciel powinien dbać o bezpieczeństwo, pozostawiając przestrzeń na interakcję uczniów między sobą. Może zdarzyć się, że będzie musiał przyjąć rolę "sądu" czy też "policjanta", który kontroluje sytuację, gdy zdarza się kradzież czy spór.

3. Podsumowanie i omówienie gry (10 min)

Nauczyciel ogłasza zakończenie gry hasłem "BiznesLand STOP". Następnie prosi uczniów o utworzenie kręgu z krzeseł i zajęcie miejsc. Uczniowie przeliczają swoje PEPEKI. Edukator pyta, który z uczestników ma najwięcej PEPEKÓW, a który najmniej i sprawdza, która z ekip stworzyła najbardziej dochodowy biznes. Ważne, by pozwolić uczniom wyrazić różne emocje związane z grą, doceniając ich pomysły i zaangażowanie.

Następnie edukator zaprasza do dyskusji podsumowującej grę. Pomocne mogą być pytania: *Co było wyzwaniem w tworzeniu/prowadzeniu biznesu? Co pomogło rozwijać biznes? Dlaczego pewne usługi/produkty były bardziej lub mniej pożądane przez klientów? W jaki sposób ustaliliście ceny? Dlaczego wasza usługa/produkt kosztowała tę określoną kwotę? Czego nauczyłeś/aś się podczas tej gry? Co sprawia, że zarządzanie pieniędzmi jest przyjemne a co sprawia trudność?*

Edukator dziękuje za zaangażowanie uczestników, a także powinien docenić zachowanie tj. uczciwość, kreatywność, wspieranie innych.

Uwagi i wskazówki:

Z naszego doświadczenia wynika, że grę można również poprowadzić w dłuższym wymiarze czasowym (np. w ramach Dnia Przedsiębiorczości w szkole). Dłuższy czas trwania zabawy pozwala na większą kreatywność i interakcje między uczestnikami. Ponadto można przeprowadzić dłuższą refleksję w dyskusji z uczniami. Im bardziej uczestnicy zaangażują się w grę (pobudzenie emocjonalne), tym większa szansa na szeroką i pogłębioną refleksję. Siłą tego scenariusza jest doświadczenie i praktyka przedsiębiorczości zarówno w roli sprzedawcy jak i konsumenta.

Bibliografia i źródła

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych:

- https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https%3A%2F%2Fwww.gov.pl%2Fattachment%2F-2801cf2f-64fc-453a-97ec-6377b532ca39&ved=2ahUKEwiEiu3e3qH-AhWRI4sKHS68AdQQFnoECBgQAQ&usg=A-OvVaw2ftk6MSnxnUZJGKHJvbLLd&fbclid=IwAR2WmKF3virMx88I9PjQLu_xgHABhbcc9S7qx-Xil9zS8ogbuxGFqefp-Nek

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- Prezentacja wprowadzająca do gry.
- Wzór banknotów.

1. KAŻDY Z UCZESTNIKÓW OTRZYMUJE 20 PEPEKÓW
2. UCZESTNICY DOBIERAJĄ SIĘ W GRUPY 2-3 OSOBOWE, W KTÓRYCH BĘDĄ REALIZOWAĆ BIZNES.
3. UCZNIOWIE W GRUPACH TWORZĄ BIZNES. MOGĄ TO BYĆ PRODUKTY BĄDŹ USŁUGI
4. UCZESTNICY TWORZĄ KAMPANIĘ MARKETINGOWĄ, USTALAJĄ CENY I PROMOCJE.
5. PRZEDSIĘBIORCY USTALAJĄ MIĘDZY SOBĄ JAK BĘDĄ SPRZEDAWAĆ NP. PODZIAŁ RÓL I CZASU BYCIA NA STANOWISKU (TAK ABY KAŻDY MÓGŁ RÓWNIEŻ COŚ KUPIĆ)

Instrukcja i przebieg gry

Cz. 1

1. BIZNESLAND ROZPOCZYNA SIĘ NA ZNAK NAUCZYCIELA.
2. ROZPOCZYNA SIĘ RUCH MIĘDZY BIZNESAMI.
3. MOŻNA SPRZEDAWAĆ I KUPOWAĆ PRODUKTY I USŁUGI OBECNE W GRUPIE.
4. GRA KOŃCZY SIĘ NA SŁOWO NAUCZYCIELA.

Instrukcja i przebieg gry

Cz. 2

zasady gry

1. W BIZNESLANDZIE OBOWIĄZUJE WALUTA "PEPEK"
2. BIZNESLAND TO MIASTO UCZCIWOŚCI I ZASAD FAIRPLAY
3. PRZEBIEGŁOŚĆ JEST TU MILE WIDZIANA JEDYNIĘ W KAMPANIACH PROMOCYJNYCH, ZNIŻKACH I WSPÓŁPRACY.
4. NAD CAŁOŚCIĄ GRY CZUWA NAUCZYCIEL - MENTOR, KTÓRY MA PEŁNIĘ WŁADZY I MOŻLIWOŚĆ DECYDOWANIA O SPRAWACH WSZELKICH.

Dyskusja i podsumowanie gry

CO BYŁO WYZWANIEM W
TWORZENIU/PROWADZENIU BIZNESU?
CO POMOGŁO ROZWIJAĆ BIZNES?
DLACZEGO PEWNE USŁUGI/PRODUKTY BYŁY
BARDZIEJ LUB MNIEJ POŻĄDANE PRZEZ KLIENTÓW?
W JAKI SPOSÓB USTALILIŚCIE CENY?
DLACZEGO WASZA USŁUGA/PRODUKT
KOSZTOWAŁA TĘ OKREŚLONĄ KWOTĘ?

Ważne pytania

CZEGO NAUCZYŁEŚ/AŚ SIĘ PODCZAS TEJ GRY?
CO SPRAWIA, ŻE ZARZĄDZANIE PIENIĘDZMI JEST PRZYJEMNE
A CO SPRAWIA TRUDNOŚĆ?
JAKA NAUKA PŁYNIJE Z DOŚWIADCZEŃ
Z DZISIEJSZEGO BIZNESLANDU?

DZIĘKUJĘ

ZA ZAANGAZOWANIE I
WSPÓLNĄ ZABAWĘ

BIZNES I ZARZĄDZANIE

kategoria

1.

MIEJSCE

**JA – młody,
przedsiębiorczy
i zaradny człowiek**

Autorka: Magdalena Honkowicz

Biografia autorki

Trenerka-Edukatorka w Akademii Mali Wielcy. Wolontariuszka-Trenerka w projekcie „Mali mogą więcej”, „Mali mogą więcej edycja 2” i „Pewny siebie Mały Wielki Człowiek” Stowarzyszenia Mali Wielcy. Doktorantka w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie realizuje projekt badawczy „Humanizacja międzynarodowego prawa sportowego”. Miłośniczka map myśli i efektywnego uczenia się. Pasjonatka sportu (szczególnie piłki nożnej) i prawa sportowego.

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość to zdolność do tego, żeby być przedsiębiorczym, a więc do podejmowania różnych spraw i umiejętność ich pomyślnego załatwienia, posiadanie ducha inicjatywy, zaradność. Niniejszy pomysł na lekcję koncentruje się na tym, aby ukazać uczniowi jego zdolność do bycia właśnie przedsiębiorczym - podejmowania inicjatyw i jego zaradność poprzez aktywne przewidywanie wyzwań na drodze ku własnej działalności gospodarczej, poprzez aktywne i samodzielne poszukiwanie kompetencji przedsiębiorczych, poprzez skupienie się na sobie, swoich planach, zasobach, jak również poprzez zwrócenie się ku otoczeniu, w którym te kompetencje uczeń może wykorzystać, a które to otoczenie ujęte jest w określone ramy prawne. Zajęcia, choć prowadzone dla grupy, skupiają się przede wszystkim na indywidualnych potrzebach, zasobach, pomysłach, planach czy wątpliwościach ucznia. Na lekcji uczeń odkrywa, a być może jedynie przypomina sobie, że jak najbardziej może być z przedsiębiorczością na TAK.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

ZAKRES PODSTAWOWY

I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie. Uczeń:

- 1) na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego, rozpoznaje je u siebie i określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa;
- 3) identyfikuje składowe kompetencje osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi, a także dokonuje analizy własnych kompetencji i przygotowuje plan rozwoju kompetencji przedsiębiorczych.

VI. Przedsiębiorstwo. Uczeń:

6) analizuje mikro- i makrootoczenie przedsiębiorstwa, identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa;

9) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, w tym przejawy korupcji w życiu gospodarczym oraz rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;

ZAKRES ROZSZERZONY

V. Przedsiębiorstwo:

5) zbiera, analizuje i prezentuje informacje o makrootoczeniu (w tym czynniki polityczno-prawne, ekonomiczne, społeczne, technologiczne, środowiskowe) planowanego przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego, a następnie formułuje plany działań mających na celu wykorzystanie przyszłych szans i osłabienie nadchodzących zagrożeń.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Biznes i Zarządzanie

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

15-18 lat, II-IV klasa liceum ogólnokształcącego

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

CEL OGÓLNY LEKCJI

zaznajomienie ucznia z podstawami prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

CELE SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ

- potrafi zidentyfikować możliwe wyzwania na drodze do założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- potrafi wskazać podstawowe kompetencje przedsiębiorcze,
- rozpoznaje niezbędne mu w praktyce kompetencje,
- wskazuje swoje mocne kompetencje przedsiębiorcze i potrzebne do rozwoju,
- zna podstawowe ramy prawne prowadzenia własnej działalności gospodarczej (w tym instytucję nierejestrowanej działalności gospodarczej) - prawne/formalne otoczenie przedsiębiorstwa,
- potrafi wyszukać informacje na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- umie rozpoznać wiarygodne źródła internetowe dotyczące zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Metody pracy

Mapa myśli, odwrócona burza mózgów, ćwiczenia interaktywne, studia przypadków (case studies), ankieta, praca z zasobami internetowymi, dyskusja, exit ticket.

Spis pomocy dydaktycznych

NAUCZYCIEL

- strona internetowa dla nauczyciela (materiały/linki w jednym miejscu), lista dla nauczyciela przed lekcją, wydrukowane mapy myśli, komputer/laptop, rzutnik, dostęp do
- Internetu, przygotowana wcześniej przez nauczyciela prezentacja na stronie Mentimeter,
- przygotowana wcześniej przez nauczyciela ankieta na stronie Nearpod, historie (case studies) i pytania do nich wraz z komentarzami dla nauczyciela, wydrukowane i wycięte EXIT TICKETS (+pudełko, z którego uczniowie będą je losować), karta refleksji dla nauczyciela po lekcji. <https://www.canva.com/design/DAFe8zRpcZs/Ee63qfeBDnu-V03crV51cQw/view?website#2>

UCZNIOWIE

- telefony/tablety z dostępem do Internetu, długopisy

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

UWAGI PRZED LEKCJĄ

- Przed lekcją poinformuj uczniów w jaki sposób będzie prowadzona ta lekcja – aby uczniowie mogli przynieść ze sobą na lekcję telefony/tablety.
- Scenariusz lekcji można dostosować do zajęć stacjonarnych, jak również online.
- Lekcję można przeprowadzić zgodnie ze scenariuszem – z wykorzystaniem aplikacji/stron internetowych, jak również bez ich użycia (wypisując pomysły na tablicy, przeprowadzając głosowanie tradycyjnie – z wykorzystaniem podniesienia rąk; wykorzystując karteczki elektrostatyczne – na pomysły, problemy – czy karteczki samoprzylepne).

ZAANGAŻOWANIE - AKTYWIZACJA (5 min)

Powitaj uczniów, sprawdź obecność, przedstaw temat zajęć i zapisz go na tablicy: „JA – młody, przedsiębiorczy i świadomy człowiek”. Rozdaj uczniom wydrukowane wcześniej mapy myśli.

Zadaj uczniom następujące pytanie w celu ich osobistego zaangażowania w temat zajęć (odwołanie do własnych i indywidualnych przemyśleń, planów uczniów):

Czy kiedykolwiek myśleliście o tym, aby w przyszłości mieć własny biznes/własną działalność gospodarczą?

Następnie zadaj uczniom pytanie:

Jaki biznes założyłbyś/założyłabyś wiedząc, że na pewno Ci się uda i odniesiesz sukces?

Daj uczniom czas na zastanowienie się. Nie muszą na forum prezentować swoich odpowiedzi – niech zapiszą je na

mapie myśli (mogą to być bardzo osobiste odpowiedzi – zahaczające bowiem o marzenia, zatem stwórz uczniom podczas lekcji przestrzeń na komfortowe i bezpieczne snucie takich marzeń zawodowych, niech uczniowie wiedzą, że mogą zachować swoją wizję własnego biznesu dla siebie).

BLOK KOMPETENCJI PRZEDSIĘBIORCZYCH (15 min)

Wyświetl uczniom kod QR, który będzie prowadził do strony Mentimeter i kod dostępu do prezentacji na tej samej stronie (możesz również wyświetlić uczniom jedynie link do strony <https://www.mentimeter.com/> i kod dostępu do prezentacji. Niech zeskanują kod QR/wejdą na stronę Mentimeter i wpiszą kod dostępu do prezentacji.

Kiedy uczniowie mają przed sobą na mapie myśli swój własny pomysł na biznes, zadaj pytanie:

Jakie problemy mogą pojawić się na drodze do założenia, jak również już podczas prowadzenia Waszej wymarzonej działalności gospodarczej/biznesu?

- Uczniowie mogą dzielić się swoimi pomysłami na problemy na forum, a następnie wpisywać na stronie Mentimeter. Ci, którzy nie chcą dzielić się swoimi pomysłami na forum, mogą jedynie zapisywać swoje pomysły na stronie Mentimeter
- Możesz poinformować uczniów, że w tym momencie korzystacie z techniki odwróconej burzy mózgów i ta technika może być przydatnym narzędziem nie tylko na dzisiejszej lekcji, ale również może przydać się im w przyszłości – gdy będą prowadzili własną działalność gospodarczą, czy gdy będą pracownikami.

Celem zadania z wykorzystaniem odwróconej burzy mózgów jest generowanie nie pomysłów/odpowiedzi, a generowanie PROBLEMÓW.

Czas na gromadzenie problemów – ok. 5 min (możesz ustawić czas w Mentimeter)

- Następnie wyświetl na tablicy zgromadzone wygenerowane problemy i zadaj uczniom kolejne pytanie:

Jakich kompetencji będziesz potrzebować, aby poradzić sobie z tymi problemami?

Tym razem zapisuj odpowiedzi uczniów na tablicy – aby strona Mentimeter z wygenerowanymi problemami była dalej widoczna. Możesz również zapisać wyniki z generowania problemów z Mentimeter w PDF, następnie wyświetlić dokument PDF na ekranie i zbierać pomysły na kompetencje w kolejnym pytaniu Mentimeter, a następnie również je wyświetlić.

WSKAZÓWKA: Wszystkie odpowiedzi w Mentimeter możesz zapisać w PDF i później udostępnić pliki uczniom po zajęciach.

Uczniowie nich zapiszą też wybrane przez siebie (wyselekcjonowane) kompetencje z wymienionych na tablicy w odpowiednim miejscu na swojej mapie myśli (wypisać kompetencje dookoła hasła i dorysować strzałki).

Zapisane przez uczniów kompetencje na mapie myśli niech rzeczywiście odpowiadają profilowi ich własnego pomysłu na biznes. Niech mają poczucie, że z dzisiejszych zajęć mogą wynieść konkretne informacje/pomysły, które będą odpowiadały ich zindywidualizowanym planom/celom/marzeniom (praktyczność realizowanych zajęć).

Następnie poproś uczniów, aby ocenili (w skali od 1 do 10) na jakim aktualnie poziomie (ich zdaniem) mają rozwinięte

wypisane przez siebie na mapie myśli kompetencje. Niech w odpowiednich miejscach na mapie wypiszą „**Moje TOP kompetencje**” i „**Kompetencje, które warto w moim przypadku wzmocnić**”.

W tym zadaniu uczniowie sami dochodzą do tego, jakich konkretnie kompetencji przedsiębiorczych potrzebują, które z tych kompetencji mają dobrze rozwinięte, a nad którymi warto jeszcze popracować.

Czas na wypisywanie kompetencji i na osobistą refleksję nad nimi – ok. 10 min.

LINK DO POGLĄDOWEGO MENTIMETER:

<https://www.mentimeter.com/app/presentation/alpmairc17iqjey3511wzr7hamq5hpna>

NIESPODZIANKA: poproś uczniów, aby zamienili się miejscami/ławkami – zmiana miejsca sprzyja procesowi efektywnego uczenia się!

BLOK PRAWNY (20 min)

- Wyświetl link <https://nearpod.com/student/> – prowadzący do strony z ankietą w Nearpod.
- Poinformuj uczniów, że tym razem będziesz wyświetlał im historie i pytania do nich.
- Zadaniem będzie udzielenie odpowiedzi na pytania, jednak nie będzie to test, a ankieta (bowiem celem zadania jest poznanie zdania uczniów na konkretne zagadnienia).
- Poinformuj również, że w tym zadaniu po uzupełnieniu ankiety wyświetlisz dane pytanie z wynikami ankiety (skorzystaj z opcji wyświetlania dla nauczyciela + naciśnij przycisk „share” i pamiętaj wcześniej zaznaczyć opcję – ukryj imiona i odpowiedzi uczniów z prawej dolnej strony), a zadaniem uczniów będzie wyszukanie odpowiednich informacji w Internecie i po przeanalizowaniu tych informacji udzielenie już właściwej ich zdaniem odpowiedzi na zadane pytanie.

Ty natomiast zweryfikujesz czy ich odpowiedź jest prawidłowa (odpowiedzi w pliku z historiami i pytaniami wraz z komentarzem).

Przy okazji przypomnij uczniom, aby odpowiedzialnie wybierali swoje internetowe źródła informacji, z których będą korzystać. Możesz polecić serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/0516> jako wiarygodne źródło informacji.

Każda historia i pytanie do ucznia jest tak naprawdę iskrą, która może rozbudzić dyskusje, pomysły, nowe wątpliwości, problemy. Jeżeli tak się stanie, to wspaniale – o to właśnie chodzi! Zadanie to ma na celu rozbudzić w młodzieży ciekawość oraz skłonić do krytycznego myślenia.

Dodatkowo w zadaniu tym uczniowie konfrontują swoją dotychczasową widzę na temat legalnego zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (poprzez udzielenie odpowiedzi w ankiecie) z faktycznym stanem prawnym (wyszukiwanie informacji w internecie i poszukiwanie prawidłowej odpowiedzi na zadane pytanie).

Na mapie myśli uczniowie mogą zapisywać najważniejsze według nich informacje, ciekawostki, swoje wątpliwości oraz pomysły, które powstały podczas realizacji tego zdania.

Historie (case-study) oraz pytania do nich i komentarze do odpowiedzi w załączniku.

LINK DO POGLĄDOWEGO NEARPOD:

https://app.nearpod.com/?pin=3B378C4B8C0B0ECCCB70DB81038FE22F-1&utm_source=link (gdyby link nie działał – zdjęcia w załączniku do scenariusza i na stronie dla nauczyciela)

ZAKOŃCZENIE – EXIT TICKET (5 min)

- Uczniowie losują wydrukowane przez Ciebie wcześniej „bilety wyjściowe” z pytaniami mającymi na celu utrwalenie wiedzy zdobytej na zajęciach.
- Uczeń zapisuje wylosowane przez siebie pytanie w odpowiednim miejscu na mapie myśli i udziela na nie odpowiedzi.
- Na zakończenie lekcji niech uczniowie podzielą się swoimi pytaniami wyjściowymi i odpowiedziami na nie na forum klasy.
- Zbierz od uczniów karteczki „EXIT TICKET”.
- Pogratuluj uczniom udziału w dzisiejszej lekcji.
- Pytania do „EXIT TICKET” w załączniku.
- Po zajęciach możesz przesłać uczniom pliki PDF z wykonanych zadań.
- Po lekcji wypełnij kartę dla nauczyciela.

Bibliografia i źródła

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 221)

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 541)

G. Lubeńczuk, A. Wołoszyn-Cichocka, M. Zdyb, Prawo przedsiębiorców. Komentarz, Warszawa 2019

G. Kozieł (red.), Prawo przedsiębiorców. Przepisy wprowadzające do Konstytucji Biznesu. Komentarz, Warszawa 2019

Z. Snażyk, A. Szafranski, Publiczne prawo gospodarcze, Warszawa 2021

<https://www.biznes.gov.pl/pl/porta1/0516> <https://www.biznes.gov.pl/pl/opisy-procedur/-/proc/3>

<https://www.biznes.gov.pl/pl/porta1/00115#2>

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

Link do strony z materiałami (nauczyciel znajdzie tam: listę to-do przed lekcją, pomocne linki wprowadzające do stron/aplikacji wspomnianych w scenariuszu, mapę myśli dla uczniów do wydrukowania, historie-pytania do scenariusza, EXIT TICKETS do wydrukowania i wycięcia, kartę refleksji dla nauczyciela po lekcji):

<https://www.canva.com/design/DAFe8zRpcZs/Ee63qfeBDnuV-03crV51cQw/view?website#2>

Załącznik do scenariusza: Edukacja Jutra 2023: materiały w jednym miejscu

nieopod   0000 EWT8Q 17   Student   Teacher

Paula z poprzedniej historii usłyszała, że istnieje coś takiego jak „nieregistrowana działalność gospodarcza”. Czy nieregistrowana działalność gospodarcza jest legalna?

A. TAK

B. NIE

Submit

2 of 13   Slides

nieopod   0000 EWT8Q 17   Student   Teacher

Czy Paula może wykonywać nieregistrowaną działalność gospodarczą jako osoba niepełnoletnia?

Student   A   B

↑
Down

1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/45/46/47/48/49/50/51/52/53/54/55/56/57/58/59/60/61/62/63/64/65/66/67/68/69/70/71/72/73/74/75/76/77/78/79/80/81/82/83/84/85/86/87/88/89/90/91/92/93/94/95/96/97/98/99/100/101/102/103/104/105/106/107/108/109/110/111/112/113/114/115/116/117/118/119/120/121/122/123/124/125/126/127/128/129/130/131/132/133/134/135/136/137/138/139/140/141/142/143/144/145/146/147/148/149/150/151/152/153/154/155/156/157/158/159/160/161/162/163/164/165/166/167/168/169/170/171/172/173/174/175/176/177/178/179/180/181/182/183/184/185/186/187/188/189/190/191/192/193/194/195/196/197/198/199/200/201/202/203/204/205/206/207/208/209/210/211/212/213/214/215/216/217/218/219/220/221/222/223/224/225/226/227/228/229/230/231/232/233/234/235/236/237/238/239/240/241/242/243/244/245/246/247/248/249/250/251/252/253/254/255/256/257/258/259/260/261/262/263/264/265/266/267/268/269/270/271/272/273/274/275/276/277/278/279/280/281/282/283/284/285/286/287/288/289/290/291/292/293/294/295/296/297/298/299/300/301/302/303/304/305/306/307/308/309/310/311/312/313/314/315/316/317/318/319/320/321/322/323/324/325/326/327/328/329/330/331/332/333/334/335/336/337/338/339/340/341/342/343/344/345/346/347/348/349/350/351/352/353/354/355/356/357/358/359/360/361/362/363/364/365/366/367/368/369/370/371/372/373/374/375/376/377/378/379/380/381/382/383/384/385/386/387/388/389/390/391/392/393/394/395/396/397/398/399/400/401/402/403/404/405/406/407/408/409/410/411/412/413/414/415/416/417/418/419/420/421/422/423/424/425/426/427/428/429/430/431/432/433/434/435/436/437/438/439/440/441/442/443/444/445/446/447/448/449/450/451/452/453/454/455/456/457/458/459/460/461/462/463/464/465/466/467/468/469/470/471/472/473/474/475/476/477/478/479/480/481/482/483/484/485/486/487/488/489/490/491/492/493/494/495/496/497/498/499/500/501/502/503/504/505/506/507/508/509/510/511/512/513/514/515/516/517/518/519/520/521/522/523/524/525/526/527/528/529/530/531/532/533/534/535/536/537/538/539/540/541/542/543/544/545/546/547/548/549/550/551/552/553/554/555/556/557/558/559/560/561/562/563/564/565/566/567/568/569/570/571/572/573/574/575/576/577/578/579/580/581/582/583/584/585/586/587/588/589/590/591/592/593/594/595/596/597/598/599/600/601/602/603/604/605/606/607/608/609/610/611/612/613/614/615/616/617/618/619/620/621/622/623/624/625/626/627/628/629/630/631/632/633/634/635/636/637/638/639/640/641/642/643/644/645/646/647/648/649/650/651/652/653/654/655/656/657/658/659/660/661/662/663/664/665/666/667/668/669/670/671/672/673/674/675/676/677/678/679/680/681/682/683/684/685/686/687/688/689/690/691/692/693/694/695/696/697/698/699/700/701/702/703/704/705/706/707/708/709/710/711/712/713/714/715/716/717/718/719/720/721/722/723/724/725/726/727/728/729/730/731/732/733/734/735/736/737/738/739/740/741/742/743/744/745/746/747/748/749/750/751/752/753/754/755/756/757/758/759/760/761/762/763/764/765/766/767/768/769/770/771/772/773/774/775/776/777/778/779/780/781/782/783/784/785/786/787/788/789/790/791/792/793/794/795/796/797/798/799/800/801/802/803/804/805/806/807/808/809/810/811/812/813/814/815/816/817/818/819/820/821/822/823/824/825/826/827/828/829/830/831/832/833/834/835/836/837/838/839/840/841/842/843/844/845/846/847/848/849/850/851/852/853/854/855/856/857/858/859/860/861/862/863/864/865/866/867/868/869/870/871/872/873/874/875/876/877/878/879/880/881/882/883/884/885/886/887/888/889/890/891/892/893/894/895/896/897/898/899/900/901/902/903/904/905/906/907/908/909/910/911/912/913/914/915/916/917/918/919/920/921/922/923/924/925/926/927/928/929/930/931/932/933/934/935/936/937/938/939/940/941/942/943/944/945/946/947/948/949/950/951/952/953/954/955/956/957/958/959/960/961/962/963/964/965/966/967/968/969/970/971/972/973/974/975/976/977/978/979/980/981/982/983/984/985/986/987/988/989/990/991/992/993/994/995/996/997/998/999/1000/1001/1002/1003/1004/1005/1006/1007/1008/1009/1010/1011/1012/1013/1014/1015/1016/1017/1018/1019/1020/1021/1022/1023/1024/1025/1026/1027/1028/1029/1030/1031/1032/1033/1034/1035/1036/1037/1038/1039/1040/1041/1042/1043/1044/1045/1046/1047/1048/1049/1050/1051/1052/1053/1054/1055/1056/1057/1058/1059/1060/1061/1062/1063/1064/1065/1066/1067/1068/1069/1070/1071/1072/1073/1074/1075/1076/1077/1078/1079/1080/1081/1082/1083/1084/1085/1086/1087/1088/1089/1090/1091/1092/1093/1094/1095/1096/1097/1098/1099/1100/1101/1102/1103/1104/1105/1106/1107/1108/1109/1110/1111/1112/1113/1114/1115/1116/1117/1118/1119/1120/1121/1122/1123/1124/1125/1126/1127/1128/1129/1130/1131/1132/1133/1134/1135/1136/1137/1138/1139/1140/1141/1142/1143/1144/1145/1146/1147/1148/1149/1150/1151/1152/1153/1154/1155/1156/1157/1158/1159/1160/1161/1162/1163/1164/1165/1166/1167/1168/1169/1170/1171/1172/1173/1174/1175/1176/1177/1178/1179/1180/1181/1182/1183/1184/1185/1186/1187/1188/1189/1190/1191/1192/1193/1194/1195/1196/1197/1198/1199/1200/1201/1202/1203/1204/1205/1206/1207/1208/1209/1210/1211/1212/1213/1214/1215/1216/1217/1218/1219/1220/1221/1222/1223/1224/1225/1226/1227/1228/1229/1230/1231/1232/1233/1234/1235/1236/1237/1238/1239/1240/1241/1242/1243/1244/1245/1246/1247/1248/1249/1250/1251/1252/1253/1254/1255/1256/1257/1258/1259/1260/1261/1262/1263/1264/1265/1266/1267/1268/1269/1270/1271/1272/1273/1274/1275/1276/1277/1278/1279/1280/1281/1282/1283/1284/1285/1286/1287/1288/1289/1290/1291/1292/1293/1294/1295/1296/1297/1298/1299/1300/1301/1302/1303/1304/1305/1306/1307/1308/1309/1310/1311/1312/1313/1314/1315/1316/1317/1318/1319/1320/1321/1322/1323/1324/1325/1326/1327/1328/1329/1330/1331/1332/1333/1334/1335/1336/1337/1338/1339/1340/1341/1342/1343/1344/1345/1346/1347/1348/1349/1350/1351/1352/1353/1354/1355/1356/1357/1358/1359/1360/1361/1362/1363/1364/1365/1366/1367/1368/1369/1370/1371/1372/1373/1374/1375/1376/1377/1378/1379/1380/1381/1382/1383/1384/1385/1386/1387/1388/1389/1390/1391/1392/1393/1394/1395/1396/1397/1398/1399/1400/1401/1402/1403/1404/1405/1406/1407/1408/1409/1410/1411/1412/1413/1414/1415/1416/1417/1418/1419/1420/1421/1422/1423/1424/1425/1426/1427/1428/1429/1430/1431/1432/1433/1434/1435/1436/1437/1438/1439/1440/1441/1442/1443/1444/1445/1446/1447/1448/1449/1450/1451/1452/1453/1454/1455/1456/1457/1458/1459/1460/1461/1462/1463/1464/1465/1466/1467/1468/1469/1470/1471/1472/1473/1474/1475/1476/1477/1478/1479/1480/1481/1482/1483/1484/1485/1486/1487/1488/1489/1490/1491/1492/1493/1494/1495/1496/1497/1498/1499/1500/1501/1502/1503/1504/1505/1506/1507/1508/1509/1510/1511/1512/1513/1514/1515/1516/1517/1518/1519/1520/1521/1522/1523/1524/1525/1526/1527/1528/1529/1530/1531/1532/1533/1534/1535/1536/1537/1538/1539/1540/1541/1542/1543/1544/1545/1546/1547/1548/1549/1550/1551/1552/1553/1554/1555/1556/1557/1558/1559/1560/1561/1562/1563/1564/1565/1566/1567/1568/1569/1570/1571/1572/1573/1574/1575/1576/1577/1578/1579/1580/1581/1582/1583/1584/1585/1586/1587/1588/1589/1590/1591/1592/1593/1594/1595/1596/1597/1598/1599/1600/1601/1602/1603/1604/1605/1606/1607/1608/1609/1610/1611/1612/1613/1614/1615/1616/1617/1618/1619/1620/1621/1622/1623/1624/1625/1626/1627/1628/1629/1630/1631/1632/1633/1634/1635/1636/1637/1638/1639/1640/1641/1642/1643/1644/1645/1646/1647/1648/1649/1650/1651/1652/1653/1654/1655/1656/1657/1658/1659/1660/1661/1662/1663/1664/1665/1666/1667/1668/1669/1670/1671/1672/1673/1674/1675/1676/1677/1678/1679/1680/1681/1682/1683/1684/1685/1686/1687/1688/1689/1690/1691/1692/1693/1694/1695/1696/1697/1698/1699/1700/1701/1702/1703/1704/1705/1706/1707/1708/1709/1710/1711/1712/1713/1714/1715/1716/1717/1718/1719/1720/1721/1722/1723/1724/1725/1726/1727/1728/1729/1730/1731/1732/1733/1734/1735/1736/1737/1738/1739/1740/1741/1742/1743/1744/1745/1746/1747/1748/1749/1750/1751/1752/1753/1754/1755/1756/1757/1758/1759/1760/1761/1762/1763/1764/1765/1766/1767/1768/1769/1770/1771/1772/1773/1774/1775/1776/1777/1778/1779/1780/1781/1782/1783/1784/1785/1786/1787/1788/1789/1790/1791/1792/1793/1794/1795/1796/1797/1798/1799/1800/1801/1802/1803/1804/1805/1806/1807/1808/1809/1810/1811/1812/1813/1814/1815/1816/1817/1818/1819/1820/1821/1822/1823/1824/1825/1826/1827/1828/1829/1830/1831/1832/1833/1834/1835/1836/1837/1838/1839/1840/1841/1842/1843/1844/1845/1846/1847/1848/1849/1850/1851/1852/1853/1854/1855/1856/1857/1858/1859/1860/1861/1862/1863/1864/1865/1866/1867/1868/1869/1870/1871/1872/1873/1874/1875/1876/1877/1878/1879/1880/1881/1882/1883/1884/1885/1886/1887/1888/1889/1890/1891/1892/1893/1894/1895/1896/1897/1898/1899/1900/1901/1902/1903/1904/1905/1906/1907/1908/1909/1910/1911/1912/1913/1914/1915/1916/1917/1918/1919/1920/1921/1922/1923/1924/1925/1926/1927/1928/1929/1930/1931/1932/1933/1934/1935/1936/1937/1938/1939/1940/1941/1942/1943/1944/1945/1946/1947/1948/1949/1950/1951/1952/1953/1954/1955/1956/1957/1958/1959/1960/1961/1962/1963/1964/1965/1966/1967/1968/1969/1970/1971/1972/1973/1974/1975/1976/1977/1978/1979/1980/1981/1982/1983/1984/1985/1986/1987/1988/1989/1990/1991/1992/1993/1994/1995/1996/1997/1998/1999/2000/2001/2002/2003/2004/2005/2006/2007/2008/2009/2010/2011/2012/2013/2014/2015/2016/2017/2018/2019/2020/2021/2022/2023/2024/2025/2026/2027/2028/2029/2030/2031/2032/2033/2034/2035/2036/2037/2038/2039/2040/2041/2042/2043/2044/2045/2046/2047/2048/2049/2050/2051/2052/2053/2054/2055/2056/2057/2058/2059/2060/2061/2062/2063/2064/2065/2066/2067/2068/2069/2070/2071/2072/2073/2074/2075/2076/2077/2078/2079/2080/2081/2082/2083/2084/2085/2086/2087/2088/2089/2090/2091/2092/2093/2094/2095/2096/2097/2098/2099/2100/2101/2102/2103/2104/2105/2106/2107/2108/2109/2110/2111/2112/2113/2114/2115/2116/2117/2118/2119/2120/2121/2122/2123/2124/2125/2126/2127/2128/2129/2130/2131/2132/2133/2134/2135/2136/2137/2138/2139/2140/2141/2142/2143/2144/2145/2146/2147/2148/2149/2150/2151/2152/2153/2154/2155/2156/2157/2158/2159/2160/2161/2162/2163/2164/2165/2166/2167/2168/2169/2170/2171/2172/2173/2174/2175/2176/2177/2178/2179/2180/2181/2182/2183/2184/2185/2186/2187/2188/2189/2190/2191/2192/2193/2194/2195/2196/2197/2198/2199/2200/2201/2202/2203/2204/2205/2206/2207/2208/2209/2210/2211/2212/2213/2214/2215/2216/2217/2218/2219/2220/2221/2222/2223/2224/2225/2226/2227/2228/2229/2230/2231/2232/2233/2234/2235/2236/2237/2238/2239/2240/2241/2242/2243/2244/2245/2246/2247/2248/2249/2250/2251/2252/2253/2254/2255/2256/2257/2258/2259/2260/2261/2262/2263/2264/2265/2266/2267/2268/2269/2270/2271/2272/2273/2274/2275/2276/2277/2278/2279/2280/2281/2282/2283/2284/2285/2286/2287/2288/2289/2290/2291/2292/2293/2294/2295/2296/2297/2298/2299/2300/2301/2302/2303/2304/2305/2306/2307/2308/2309/2310/2311/2312/2313/2314/2315/2316/2317/2318/2319/2320/2321/2322/2323/2324/2325/2326/2327/2328/2329/2330/2331/2332/2333/2334/2335/2336/2337/2338/2339/2340/2341/2342/2343/2344/2345/2346/2347/2348/2349/2350/2351/2352/2353/2354/2355/2356/2357/2358/2359/2360/2361/2362/2363/2364/2365/2366/2367/2368/2369/2370/2371/2372/2373/2374/2375/2376/2377/2378/2379/2380/2381/2382/2383/2384/2385/2386/2387/2388/2389/2390/2391/2392/2393/2394/2395/2396/2397/2398/2399/2400/2401/2402/2403/2404/2405/2406/2407/2408/2409/2410/2411/2412/2413/2414/2415/2416/2417/2418/2419/2420/2421/2422/2423/2424/2425/2426/2427/2428/2429/2430/2431/2432/2433/2434/2435/2436/2437/2438/2439/2440/2441/2442/2443/2444/2445/2446/2447/2448/2449/2450/2451/2452/2453/2454/2455/2456/2457/2458/2459/2460/2461/2462/2463/2464/2465/2466/2467/2468/2469/2470/2471/2472/2473/2474/2475/2476/2477/2478/2479/2480/2481/2482/2483/2484/2485/2486/2487/2488/2489/2490/2491/2492/2493/2494/2495/2496/2497/2498/2499/2500/2501/2502/2503/2504/2505/2506/2507/2508/2509/2510/2511/2512/2513/2514/2515/2516/2517/2518/2519/2520/2521/2522/2523/2524/2525/2526/2527/2528/2529/2530/2531/2532/2533/2534/2535/2536/2537/2538/2539/2540/2541/2542/2543/2544/2545/2546/2547/2548/2549/2550/2551/2552/2553/2554/2555/2556/2557/2558/2559/2560/2561/2562/2563/2564/2565/2566/2567/2568/2569/2570/2571/2572/2573/2574/2575/2576/2577/2578/2579/2580/2581/2582/2583/2584/2585/2586/2587/2588/2589/2590/2591/2592/2593/2594/2595/2596/2597/2598/2599/2600/2601/2602/2603/2604/2605/2606/2607/2608/2609/2610/2611/2612/2613/2614/2615/2616/2617/2618/2619/2620/2621/2622/2623/2624/2625/2626/2627/2628/2629/2630/2631/2632/2633/2634/2635/2636/2637/2638/2639/2640/2641/2642/2643/2644/2645

2.

MIEJSCE

Death and taxes

Autorka: Agnieszka Pierwocha

Biografia autorki

Nauczycielka języka angielskiego. Absolwentka Uniwersytetu Śląskiego (program nauczycielski oraz kultura-media-translacja). 15 lat wspierania uczniów w pokonywaniu barier językowych nauczyło ją, że w procesie nauczania najważniejsze jest by pozwolić każdemu odkrywać język na swój indywidualny sposób i we własnym tempie, co w połączeniu z odpowiednio dobranymi metodami i technikami pracy daje najlepsze efekty. W przygotowaniu zajęć chętnie sięga po niestandardowe rozwiązania oraz nowe technologie tak aby każdy z jej uczniów wśród różnorodnych materiałów znalazł coś dla siebie. Obecnie zatrudniona na stanowisku nauczyciela języka angielskiego i języka angielskiego zawodowego w ZSTiO „Meritum” w Siemianowicach Śląskich. Jej pasje to jeździectwo oraz narciarstwo i snowboarding, które z powodzeniem łączy z pracą, tworząc kursy „English with a Difference” w ramach prowadzonej przez siebie działalności AP-pro Agnieszka Pierwocha. To dzięki nim jej uczniowie mogą nie tylko szlifować umiejętności językowe, ale również odkrywać nowe pasje.

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Jak mawiał Benjamin Franklin, w życiu pewne są tylko dwie rzeczy: śmierć i podatki. Podatki są nieodłączną częścią naszego życia, zarówno prywatnego jak i zawodowego, dlatego młodzież powinna znać ich rodzaje oraz stawki. Warto również podnieść ich świadomość.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

ZAGADNIENIA Z PODST. PROGRAMOWEJ DLA PRZEDMIOTU JĘZYK OBCY NOWOŻYTNY – III.1.R:

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

I.7. zakupy i usługi (finanse)

I.14. państwo i społeczeństwo (gospodarka)

9. wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

10. rozważa sytuacje hipotetyczne.

ZAGADNIENIA Z PODST. PROGRAMOWEJ DLA PRZEDMIOTU BIZNES I ZARZĄDZANIE:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

III. 4. przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju;

III. 5. dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

III.9 rozumie, na czym polega współczesny patriotyzm gospodarczy i dostrzega jego przejawy m.in. w uczciwym prowadzeniu i rozwijaniu działalności gospodarczej w Polsce, płaceniu podatków w Polsce;

IV. 5 wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem podatków, których podatnikami są członkowie gospodarstwa domowego.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Język angielski zawodowy w szczególności w zawodzie technik rachunkowości oraz język angielski ogólny na poziomie rozszerzonym.

Ze względu na przenikające się treści scenariusz może być również wykorzystany do przeprowadzenia lekcji w ramach przedmiotu Biznes i zarządzanie, podczas której rozwijane będą również kompetencje językowe uczniów (po niewielkich modyfikacjach prezentacji Genially).

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

16-18 lat, poziom B2/B2+

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

CEL OGÓLNY

- przypomnienie zastosowania czasowników modalnych do mówienia o sytuacjach hipotetycznych i wyrażania przypuszczeń

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczniowie:

- stosują czasowniki modalne do spekulowania na temat przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
- potrafią rozwinąć angielskie skróty nazw podatków obowiązujących w Polsce;
- potrafią nazywać podatki oraz powiązać je z obowiązującą stawką oraz z przedmiotem opodatkowania;
- rozmawiają o możliwych konsekwencjach niepłacenia podatków.

Metody pracy

- Metoda integracyjna
- Praca w grupach
- Gra dydaktyczna – test w formie quizu (Kahoot!) => zadanie domowe
- Metoda ewaluacyjna – mini ankieta w Classroomscreen

Spis pomocy dydaktycznych

- Projektor/Monitor interaktywny
- Telefony komórkowe/Tablety dla uczniów
- Aplikacja ClassroomScreen
- Aplikacja Genially
- Aplikacja Microsoft TEAMS (w celu przesyłania linków oraz plików, także w przypadku prowadzenia zajęć online)
- Aplikacja Kahoot! (zadanie domowe)
- Aplikacja Quizlet (zadanie domowe)

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

0-5 min

Przywitanie z uczniami oraz sprawdzenie obecności na lekcji. Podzielenie uczniów na grupy, w których będą pracowali w dalszej części lekcji (przy pomocy funkcji aplikacji Classroomscreen).

6-28 min

Prezentacja Genially (escape-room) stopniowo przeprowadza uczniów przez wszystkie fazy lekcji (PRESENTATION - prezentację tematu, PRACTICE – praktyczne ćwiczenia, PRODUCTION – produkcja językowa). Celem gry jest powtórzenie zastosowania czasowników modalnych oraz poznanie/usystematyzowanie obowiązujących nazw i stawek podatków.

Uczniowie wspólnie z nauczycielem rozwiązują zadania gramatyczno-leksykalne by pomóc głównemu bohaterowi wirtualnego escape roomu uniknąć przeznaczenia. Dzięki zastosowaniu metody integracyjnej oraz rywalizacji uczniowie chętniej współpracują ze sobą by osiągnąć wspólny cel – uwolnienie zadłużonego Johna. Wzajemnie sobie pomagając w rozwiązywaniu zadań, uczą się od siebie i wykorzystują różne kompetencje (m.in. kulturowe, językowe i matematyczne).

Przebieg gry:

1. By dostać się na cmentarz, na którym uwięziony jest John, uczniowie muszą uważnie wysłuchać czaszek i zanotować fragment słynnego cytatu Benjamina Franklina na temat podatków, który stanowi hasło dostępu.
2. W nagrodę po właściwym dopasowaniu autora cytatu, duch Benjamina Franklina przenosi uczniów do krypty, gdzie czekają ich kolejne zadania.

3. Uczniowie po dostaniu się do krypty wykonują zadania sprawdzające ich znajomość zastosowania czasowników modalnych oraz poznają terminy i stawki dotyczące obowiązujących podatków poprzez pytania quizowe. Nagrodą za poprawne odpowiedzi są przedmioty, które będą mogli wymienić na ostatnie zadanie oraz możliwość przejścia do kolejnej planszy/slajdu.

4. Śmierć odpowiedzialna za uwięzienie Johna wyznacza uczniom ostatnie zadanie – uporządkowanie spraw Johna. Uczniowie pracując w grupach poprawiają błędy w fakturach i paragonach oraz innych dokumentach Johna by móc wpisać poprawne kwoty podatku, które są kluczem do uratowania biznesmena.

5. Uczniowie wpisawszy poprawne wartości ratują Johna z opresji.

29-34 min

Zastosowanie czasowników modalnych do opisywania sytuacji zawartej w materiale stymulującym do pracy w grupach.

Uczniowie pracują indywidualnie lub w parach, tworząc zdania na temat zadania grupowego z zastosowaniem czasowników modalnych. Uczniowie sami ustalają górny limit ilości zdań w zależności od tempa ich pracy i poziomu zaawansowania oraz przedstawionej w materiale sytuacji. Nauczyciel na bieżąco monitoruje pracę uczniów. Następnie uczniowie przesyłają utworzone zdania nauczycielowi w celu sprawdzenia ich poprawności za pośrednictwem aplikacji Teams lub innego komunikatora.

35-39 min

Podsumowanie historii Johna

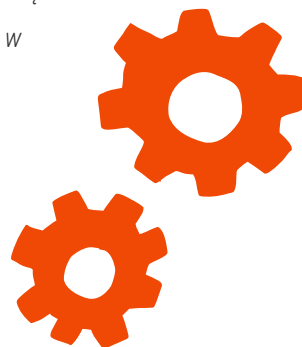
Następnie chętni lub wyznaczeni przez nauczyciela uczniowie podsumowują grę oraz historię Johna spekulując na temat jego przeszłości, teraźniejszości i przyszłości używając czasowników modalnych.

40-45 min

Podsumowanie zajęć. Zadanie zadania domowego

Nauczyciel wraz z uczniami podsumowuje zajęcia. Przy użyciu funkcji poll w aplikacji Classroomscreen uczniowie mogą ocenić lekcję. Zadanie domowe mogą stanowić pakiety utrwalające materiał z lekcji w postaci fiszek Quizlet (słownictwo) oraz quizu Kahoot! challenge (czasowniki modalne). To uczniowie decydują, do kiedy wykonają zadania i informują o tym nauczyciela. Uczniowie skanują kody QR udostępnione przez nauczyciela w aplikacji Classroom-screen

*W grupach, w których tempo pracy jest wyjątkowo wysokie i w przypadku, gdyby pod koniec lekcji zostało kilka minut warto sięgnąć do gry Quizlet life by utrwalić podatki i ich stawki. Można to zrobić również na początku następnego lekcji jako powtórzenie omówionego materiału. Uczniowie odpowiadają na pytania w losowo wybranych zespołach. Wygrywa zespół, który udziela najwięcej trafnych odpowiedzi.

Bibliografia źródła

W scenariuszu wykorzystano wyłącznie autorskie materiały oraz grafiki na licencji otwartej.

Grafika wymagająca przypisania.

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

Classroomscreen

<https://classroomscreen.com/app/screen/w/9eae51f9-13fc-45c1-ad86->

[d7750e74d1d0/g/0c7d4f11-18ae-44ea-9f26-dc41f5ac8969---v1---default-screen-group/s/58f0d992-fd83-4732-9107-cbe2ac57f5d](https://classroomscreen.com/app/screen/w/9eae51f9-13fc-45c1-ad86-d7750e74d1d0/g/0c7d4f11-18ae-44ea-9f26-dc41f5ac8969---v1---default-screen-group/s/58f0d992-fd83-4732-9107-cbe2ac57f5d)

Genially

<https://view.genial.ly/64353c664f5208001972405a/interactive-content-what-can-you-be-sure-of>

Quizlet

<https://quizlet.com/join/E8bDDaxqX?i=3vt7g2&x=1rqt>

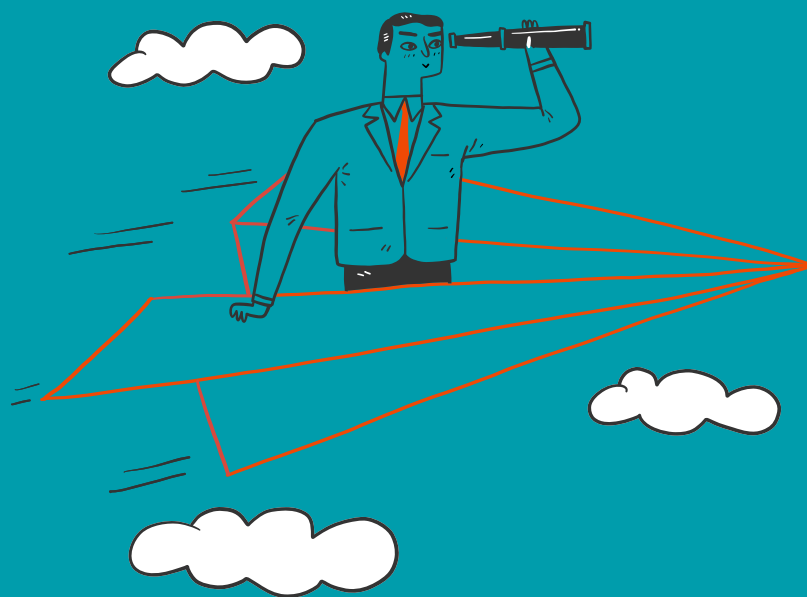
Kahoot!

<https://create.kahoot.it/share/duplicate-of-modal-verbs-revision/9af6d843-749b-41ab-b3e7->

[d3bc11000e0d](https://create.kahoot.it/share/duplicate-of-modal-verbs-revision/9af6d843-749b-41ab-b3e7-d3bc11000e0d)

#PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

3.

MIEJSCE

Z przeszłości
w przyszłość

Autorka: Magdalena Ankiewicz-Kopicka

Biografia autorki

Nauczycielka chemii w X Liceum Ogólnokształcącym im. Gdyńskich Nauczycieli Bohaterów II Wojny Światowej w Gdyńi i V Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Gdańsku, entuzjastka nowych technologii i ich zastosowania w edukacji. Autorka materiałów edukacyjnych dla Narodowego Instytutu Dziedzictwa, autorka scenariuszy z zakresu normalizacji, edukacji ekologicznej, energetyki jądrowej, statystyki, itp. Pasjonatka podróży.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

Podstawa programowa przedmiotu biznes i zarządzanie.

III etap edukacyjny: 4-letnie liceum ogólnokształcące oraz 5-letnie technikum.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

V. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy: kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, formułowanie opinii zwrotnej, etyka w pracy.

UCZEŃ:

- 3) opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej;
  - 4) analizuje swoje kompetencje i zestawia je z zapotrzebowaniem na rynku pracy;
  - 5) analizuje oferty pracy, wskazuje najbardziej i najmniej poszukiwane zawody oraz identyfikuje potencjalne trudności w znalezieniu pracy przez osoby bezrobotne;
- VI. Przedsiębiorstwo: zarządzanie przedsiębiorstwem, własny biznes i jego otoczenie, finanse przedsiębiorstwa, etyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw.

UCZEŃ:

- 4) w ramach pracy projektowej przygotowuje w zespole wstępną koncepcję własnego biznesu.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/yh ma być realizowany scenariusz

Biznes i Zarządzanie

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Szkoła ponadpodstawowa – klasa 1 lub 2 (15 /16 lat)

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel ogólny:

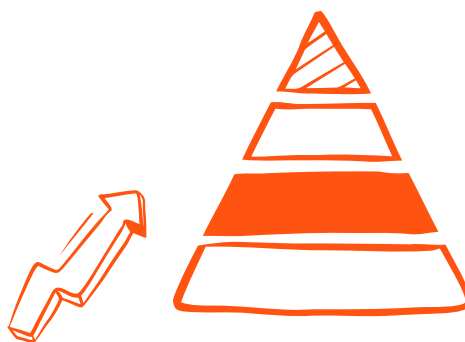
Obserwowanie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rozpoznawanie kompetencji na nim oczekiwanych.

Uczeń:

- wie, jakie profesje mogą zniknąć z rynku pracy w kolejnych dziesięcioleciach;
- potrafi wskazać zawody przyszłości;
- umie zaplanować ścieżkę rozwoju przygotowującą do zawodów przyszłości;
- zna metody aktywnego poszukiwania pracy;
- rozumie znaczenie i wyzwania pracy zespołowej;
- potrafi efektywnie współpracować w zespole i skutecznie organizować pracę zespołu w celu realizacji określonego zadania;
- potrafi dyskutować i argumentować w trakcie pracy zespołowej;
- jest otwarty na szanse pojawiające się w otoczeniu i zmiany na rynku pracy;
- dostrzega znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes.

Metody pracy

- gra dydaktyczna;
- burza mózgów;
- pogadanka wspomagana prezentacją w PowerPoint;
- webquest;
- ćwiczenie learningapps;
- niedokończone zdania.

Spis pomocy dydaktycznych

- tablica interaktywna (lub monitor) z dostępem do Internetu;
- tablety szkolne lub smartfony uczniów;
- załącznik nr 1 – opis aktywności quizlet wraz z listą zawodów;

- gra dydaktyczna – quizlet: https://quizlet.com/_d0nh74?x=1jqt&i=n1cmo;
- załącznik nr 2 - prezentacja w PowerPoincie
https://docs.google.com/presentation/d/1tgDswYio343ipY8JTVPB8-G6OxBRpV8P/edit?usp=share_link&oid=111010848078344227112&rtpof=true&sd=true;
- padlet - podr-w-przysz-o-xi2dmyc156r83gtg;
- załącznik nr 3 – linki i kody QR do webquestów;
- załącznik nr 4 – opis aktywności koło fortuny.

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

Wstęp (5 minut)

Rozpoczynając zajęcia nauczyciel zaprasza uczniów do zabawy quizlet mającej na celu przypomnienie młodzieży profesji, które były wykonywane niegdyś (załącznik nr 1).

Sens życia i wiara w człowieka nie bierze się z pustki,
lecz z pielęgnowania tradycji i ocalania pamięci zbiorowej,
która stanowi o przyszłości i wielkości narodu.

Jerzy Waldorff

Realizacja:

Po omówieniu gry prowadzący podaje temat lekcji i krótko omawia jej strukturę. Następnie inicjuje dyskusję, wspomaganą prezentacją w Power Poincie (załącznik nr 2) i ćwiczeniem learningapps na temat zawodów, które mogą zniknąć z rynku pracy do roku 2030.

- zrzut z ekranu – slajd z prezentacji
- <https://learningapps.org/watch?v=picmhsnhn23>

Kolejnym zadaniem młodzieży pracującej w zespołach utworzonych na początku lekcji podczas gry quizlet, metodą webquestu (załącznik nr 3), jest zaplanowanie ścieżek rozwoju pozwalających na wykonywanie wskazanego zawodu przyszłości.

- zrzut z ekranu – przykład ścieżki rozwoju do uzupełnienia

Po upływie wyznaczonego czasu liderzy grup zadaniowych omawiają efekty swoich prac umieszczone na padlecie, udostępnionym przez prowadzącego.

- zrzut z ekranu – padlet
- <https://padlet.com/85bqwwwhywv/podr-w-przysz-o-xi2dmyc156r83gtg>

Podsumowując ćwiczenie nauczyciel pyta młodzież, o ich wyobrażenia dotyczące obrazu rynku pracy w przyszłości, przedstawiając jednocześnie przewidywania ekspertów i prezentując ciekawostki (prezentacja w PowerPoincie).

Zakończenie

Kończąc zajęcia prowadzący dokonuje ewaluacji lekcji za pomocą „koła fortuny” (załącznik nr 3).

- zrzut z ekranu
- link do koła: https://www.classtools.net/random-name-picker/17_VWGBm5

Uczniowie kolejno losują zdanie i dokończają je.

Bibliografia i źródła

- <https://zmianazawodowa.pl/wiedza/zmiana-zycia-i-pracy/297-zawody-przyszlosci-co-nas-czeka-za-20-lat> [dostęp: 07.04.23]
- <https://www.wsb-nlu.edu.pl/pl/wpisy/zawod-pewnej-przyszlosci-co-warto-studiowac-by-miec-pewna-prace-w-przyszlosci> [dostęp: 07.04.23]
- <https://bridgepersonality.pl/umiejetnosci/zawod-przyszlosci/> [dostęp: 07.04.23]
- https://mamopracuj.pl/zawody-przyszlosci-czyli-jakie-kompetencje-i-umiejetnosci-be-da-kluczowe-na-rynku-pracy/?gclid=Cj0KCQjw2v-gBhC1ARIsAOQdKY24FMcDiajoEyZeNBzRxNsJupocpG3d9_j5IAzE-ZRqUvZhgIDHktHYaAk1KEALw_wcB [dostęp: 07.04.23]
- <https://robonomika.pl/czym-jest-rozszerzona-inteligencja-augmented-intelligence-i-jakie-ma-znaczenie-w-automatyzacji-i> [dostęp: 07.04.23]
- http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf[dostęp: 07.04.23]
- <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2020>[dostęp: 07.04.23]
- <https://workforhumanity.com/a-vision/>[dostęp: 07.04.23]
- <https://www.drdouggreen.com/2018/16-jobs-that-will-disappear-in-the-next-20-years-due-to-artificial-intelligence-from-alux-com/>[dostęp: 07.04.23]
- <https://businessinsider.com.pl/rozwoj-osobisty/kariera/zawody-ktore-znikna-z-rynku-pracy/l873w0y>[dostęp: 07.04.23]
- <https://strefainwestorow.pl/artykuly/20180104/boty-gieldowe-media> [dostęp: 07.04.23]
- <https://interviewme.pl/blog/zawody-przyszlosci-najbardziej-poszukiwane> [dostęp: 07.04.23]
- <https://www.forbes.pl/zawody-przyszlosci> [dostęp: 07.04.23]
- <https://www.forbes.pl/kariera/15-zawodow-przyszlosci-czyli-male-science-fiction/pm73wf4> [dostęp: 07.04.23]
- <https://efl.pl/pl/biznes-i-ty/artykuly/ktore-zawody-moga-zniknac-w-najblizszej-przyszlosci> [dostęp: 07.04.23]
- <https://aibusiness.pl/10-zawodow-ktore-przestana-istniec-do-2030-roku-w-wyniku-ekspansji-sztucznej-inteligencji/> [dostęp: 07.04.23]

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

Załączniki nr 1,2,3,4.

Załączniki

Załącznik nr 1

Opis aktywności Quizlet

Nauczyciel musi posiadać konto na platformie Quizlet, zalogować się i wyszukać zestaw pt. *Dawne zawody* lub stworzyć własny na podstawie listy podanej niżej. Grę uruchamia się wciskając przycisk *Live*, a następnie *Create Game*, w ten sposób wygenerowany zostaje sześciocyfrowy kod, który nauczyciel podaje uczniom razem z adresem strony, na którą mają wejść: www.quizlet.live. Rozgrywka ma charakter pracy zespołowej, program automatycznie łączy uczniów według własnego uznania w 4-5 osobowe grupy przyznając im nazwę określonych gatunków zwierząt. Każdy uczestnik grupy na swoim monitorze widzi pytanie, które pojawia się na środku ekranu na górze lub obrazek, który obecnie pojawia się w lewym górnym rogu ekranu. Poniżej znajduje się opcje wyboru dla uczestnika (kolumna YOU) oraz imiona pozostałych członków z białymi niewypełnionymi polami w postaci kolumny. Punkt zdobywa zespół, jeśli właściwy członek grupy, przy którym wyświetli się prawidłowa odpowiedź zaznaczy dobrze. Wówczas dany biały prostokąt staje się zielony i widać prawidłową odpowiedź. W przeciwnym razie cała grupa otrzymuje zero punktów i rozpoczyna rozgrywkę od początku. Wygrywa drużyna, której uda się zaznaczyć wszystkie poprawne odpowiedzi z rzędu.

Lista zawodów wraz z opisem:

1. **Bednarz** – rzemieślnik zajmujący się wytwarzaniem naczyń drewnianych techniką klepkową np. beczek.
2. **Folusznik** – rzemieślnik trudniący się przygotowaniem tkanin i czyszczeniem ubrań.
3. **Introligator** – rzemieślnik zajmujący się ręcznym oprawianiem różnych wydawnictw oraz zdobieniem opraw.
4. **Karpiniarz** – rzemieślnik zajmujący się wykopywaniem karp pozostałych po ścięciu drzewa i przygotowaniem ich do obróbki.
5. **Konwisarz** – rzemieślnik zajmujący się wyrobem i obróbką przedmiotów z cyny i spłzu.
6. **Kowal** – rzemieślnik zajmujący się wykuwaniem przedmiotów z metalu.
7. **Ludwisarz** – rzemieślnik odlewający z brązu, miedzi, mosiądzu lub spłzu dzwony, lufy do dział, posągi, świeczniki i przedmioty codziennego użytku.
8. **Łyżkarz** – rzemieślnik zajmujący się wyrobem przedmiotów gospodarczych z drewna, głównie łyżek i warząchwi, a także innych przedmiotów kuchennych.
9. **Miechownik** – rzemieślnik zajmujący się wyrobem miechów, przeważnie ze skóry.
10. **Pucybut** – zawód polegający na czyszczeniu i polerowaniu obuwia przypadkowych klientów, wykonywany zwykle wprost na ulicy miasta, za wynagrodzeniem.
11. **Rymarz** – rzemieślnik zajmujący się wytwarzaniem uprzęży konnych, siodeł, akcesoriów jeździeckich i skórzanych pasów pędnych.
12. **Wyoblarz** – rzemieślnik zajmujący się wyoblaniem (głównie ręcznym), kształtowaniem cienkościennych przedmiotów w kształcie brył obrotowych z blach metodą wyoblania.

13. **Zdun** – rzemieślnik zajmujący się budową i naprawą pieców (pokojowych, kuchennych, chlebowych, pieco-kominków, ostatnio (po 1990 r.) także kominków).
14. **Zecer** - pracownik zecerni wykonujący skład ręczny lub maszynowy na potrzeby druku typograficznego.
15. **Puszkarz** – rzemieślnik zajmujący się wyrobem broni palnej, w szczególności armat i dział ze spiżu. Zawód zanikł w XIX wieku.
16. **Klucznik** – osoba posiadająca pod swoim zarządem klucze do czegoś (np. zamku, folwarku, fabryki) mająca nadzór nad czymś, a także w dawnej Polsce urzędnik zarządzający tak zwanym kluczem majątków ziemskich.
17. **Klikon lub Krzykacz miejski** – osoba ogłaszająca różne informacje na specjalne okazje.
18. **Metrampaż, łamacz** – pracownik zecerni formujący kolumny publikacji ze szpalt i tabel (złożonych przez zecera) oraz innych elementów jak: klisze, ornamenty, czcionki tytułowe itp.
19. **Druciarz** – wędrowny rzemieślnik zajmujący się druciarstwem, naprawiał sprzęty gospodarstwa domowego i wyrabiał drobne przedmioty domowego użytku z drutu, np. łapki na myszy, drutował rozbite naczynia ceramiczne, na przykład gliniane garnki, co polegało na silnym ściągnięciu skorup siatką drucianą.
20. **Sitarz**– rzemieślnik zajmujący się produkcją sit.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Gin%C4%85ce_zawody

Link do gry: https://quizlet.com/_d0nh747x=1igt&i=n1cmo

Załącznik nr 2

Prezentacja w PowerPoincie

Załącznik nr 3

Linki i kody QR do webquestów

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa1/strona-g%C5%82%C3%83wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa2/strona-g%C5%82%C3%83wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa3?usp=sharing>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa4/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa5/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa6/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa7/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa8/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa9/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa10/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

<https://sites.google.com/view/zawody-grupa11/strona-g%C5%82%C3%B3wna>

Załącznik nr 4

Opis aktywności „Kolo fortuny”

Nauczyciel na stronie <https://www.classools.net/random-name-picker/> tworzy koło, które wykorzysta do ewaluacji lekcji. Wybierając funkcję Edit w oknie, które się pojawi wpisuje zdania np.:

Dziś na lekcji czułem/łam się ...

Podobało mi się...

Nie podobało mi się...

Dowiedziałam/łem się ...

Zapamiętam ...

Zdziwiło mnie ...

Zaskoczyło mnie ...

Zainteresowało mnie ...

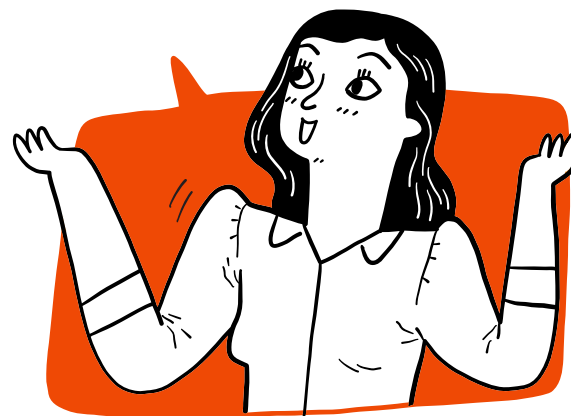
Chciałabym/ chciałbym ...

a następnie zatwierdza je klikając Submit. Losowanie uruchamia się poprzez kliknięcie w środkowy punkt koła.

W celu pobrania linku lub kodu embed nauczyciel wybiera opcję Share/Embed, następnie URL Link/Embed Code i kopiuje zawartość.

WYRÓŻNIENIE**W pogoni za marzeniami
ze Stevem Jobsem**

Autorka: Karolina Stanek

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Poniższy scenariusz opiera się na kształtowaniu umiejętności człowieka przedsiębiorczego w praktyce. Kładzie nacisk na naukę kreatywności, radzenia sobie w nowych, dotychczas nieznanach sytuacjach i budowanie silnego poczucia własnej wartości. Bardzo ważne w toku lekcji jest oddanie poczucia sprawstwa w ręce uczniów, którzy nie otrzymują od nauczyciela „suchej teorii” tylko pod jego okiem aktywnie działają.

Istotnym aspektem jest również doskonalenie pracy zespołowej z wykorzystaniem burzy mózgów oraz odwołanie do autorytetów, których tak brakuje współczesnej młodzieży.

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, które są realizowane w scenariuszu

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

1. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości.

UCZEŃ:

1. na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego, rozpoznaje je u siebie i określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa;
2. dostrzega znaczenie przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności, w życiu osobistym, społecznym i gospodarczym;

Również częściowo:

3) identyfikuje składowe kompetencje osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi, a także dokonuje analizy własnych kompetencji i przygotowuje plan rozwoju kompetencji przedsiębiorczych;

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Biznes i Zarządzanie

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

Klasa I technikum 14- 15 lat

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

Cel ogólny:

kształtowanie umiejętności przedsiębiorczych wśród uczniów w praktyce.

Cele szczegółowe:

- nauka kreatywności;
- budowanie silnego poczucia własnej wartości;
- doskonalenie pracy zespołowej z wykorzystaniem burzy mózgów;
- oddanie poczucia sprawstwa w ręce uczniów oraz nauka poprzez zabawę;
- pokazanie, że warto wzorować się na autorytetach.

Metody pracy

- ćwiczeniowa
- burza mózgów
- odgrywanie ról
- pogadanka

Spis pomocy dydaktycznych

Karty pracy przygotowane wcześniej przez nauczyciela, gazety, taśmy klejące, nożyczki.

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

1. CZYNNOŚCI ORGANIZACYJNE

2. WPROWADZENIE DO LEKCJI

Zapytaj na początku lekcji: czy uczniowie wiedzą kim był Steve Jobs?

Powiedz, że był twórcą Apple – firmy informatycznej znanej na całym świecie.

Zapytaj: Jak myślicie – dlaczego będziemy dziś o nim rozmawiać?

Bo był człowiekiem wybitnym, niezwykle kreatywnym – wizjonerem. Jego intuicja, charyzma, mądrość i pasja wyniosły go na sam szczyt. Był pionierem innowacji w branży informatycznej.

Nie ulega wątpliwości to, że wobec swoich pracowników był bardzo wymagający. Oczekiwał poświęcenia, a przede wszystkim sukcesów. Był perfekcjonistą, wizjonerem i specjalistą do spraw logistyki. Uważał, że najważniejsza jest lojalność klientów. Dbał o to w najdrobniejszych szczegółach.

Zaczął od zbierania butelek i doszedł na sam szczyt dzięki swoim wizjom i koncepcjom, ale także konsekwentnej pracy i temu, że umiał wymagać od siebie i od innych.

Dziś nauczymy się ze Stevem...

3. ĆWICZENIE 1 – KAPSUŁA CZASU

Powiedz uczniom:

Steve Jobs powiedział „Wierzmy, że ludzie z pasją MOGĄ zmienić świat na lepszy.” Poszukamy dziś waszej pasji. Zastanówcie się, jak będzie wyglądało wasze życie przez następne 50 lat. Co zamierzacie zrobić dla siebie i dla świata? Oto karta pracy – wypiszcie proszę 8 ważnych działań. Co chcielibyście zrobić, zmienić? Dla świata i dla siebie? Puśćcie wodze fantazji i zapiszcie swoje plany.

Kiedy uczniowie wypełnią karty pracy zachęć ich do prezentacji pomysłów. Chwal za kreatywność i oryginalność. Nie krytykuj.

Podkreśl, że to ćwiczenie uczy młodych ludzi planowania oraz odpowiedzialności. Każdy przedsiębiorczy człowiek musi być dobrze zorganizowany. Musi być wizjonerem, który wie, dokąd zmierza.

Na koniec ćwiczenia zachęć do zrobienia kapsuły czasu np. zwinięcia poniższej karty, włożenia do szczelnie zamkniętej butelki i zakopania w przydomowym ogródku. Być może kiedyś, z wnukami, zechcą ją wykopać i potraktować jako cenny skarb.

Bibliografia i źródła

Informacje z internetu na temat osiągnięć Steva Jobsa.

Co zamierzam zrobić
dla siebie i dla świata
przez następne 50 lat?

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

Empty rectangular box for writing.

WYRÓŻNIENIE

Rozmowa kwalifikacyjna bez tajemnic. Rekrutacyjny Escape Room

Autorka: Ewa Zdrojewska-Baliniak

Wskazanie nawiązania do tematyki przedsiębiorczości

Przedstawiony scenariusz jest kolejną lekcją z cyklu realizującego zagadnienia z zakresu rynku pracy (poszukiwanie pracy w XXI wieku, kwalifikacje zawodowe, kompetencje miękkie i twarde, pisanie CV system ATS).

Treści z podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane w scenariuszu

Niniejszy scenariusz realizuje następujące treści z zakresu podstawy programowej MEiN:

– Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy (dział 5 PP BiZ) Poznanie zagadnień związanych z rozmową kwalifikacyjną (przygotowanie, standardowe pytania, pytania trudne, mowa ciała etc.). Scenariusz ten wykracza jednakże poza podstawę programową – zdobycie takich kompetencji jak autoprezentacja, prowadzenie rozmowy, panowanie nad stresem, metody relaksacji są niezbędnymi umiejętnościami na współczesnym rynku pracy i wpisują się w koncepcję zdobywania tzw. kompetencji miękkich, które stale zyskują na wartości we współczesnym świecie.

Przedmiot/y nauczania, w ramach którego/ych ma być realizowany scenariusz

Scenariusz łączy zagadnienia z zakresu przedsiębiorczości, biznesu i zarządzania, lecz również pracując w programie Mindomo rozwija umiejętności cyfrowe uczniów, a docelowo podczas kolejnych spotkań rozmowa kwalifikacyjna będzie przeprowadzana po angielsku na lekcji języka obcego (job interview co wpisuje się w podstawę programową dla kształcenia ogólnego w zakresie języka obcego nowożytnego na III etapie edukacyjnym).

Scenariusz jest interdyscyplinarny (STEAM) i może być modyfikowany w zależności od posiadanych dostępnych narzędzi (zamiast pracy na komputerach – mapa myśli offline – na kartce papieru A4) lub w innym języku, który jest nauczany w szkole.

Adresaci lekcji (wiek, klasa)

3 klasa LO/4 technikum

Cel ogólny lekcji i cele szczegółowe

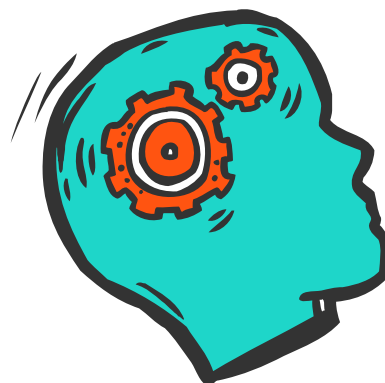
Celem ogólnym lekcji jest zaangażowanie uczniów – włączenie ich w aktywne uczenie się poprzez stosowanie modelu lekcji odwróconej tzw. flipped classroom, dzięki której uczniowie uczą się współpracy, zadawania pytań dotyczących poznanych wcześniej zagadnień.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie się z kolejnym etapem rekrutacji (po pozytywnej weryfikacji CV) jakim jest rozmowa rekrutacyjna (jak przebiega, standardowe pytania i te „trudne”)
- praktyczne przygotowanie uczniów do rozmowy kwalifikacyjnej
- nauka autoprezentacji
- zwiększenie odpowiedzialności ucznia za proces uczenia się
- przełamanie rutyny i monotonii

Metody pracy

- lekcja odwrócona (flipped classroom)
- burza mózgów (tzw. Brainstorming)
- mapa myśli (Mindomo.com lub wersja „na papierze”)
- praca w parach i z całą grupą
- elementy gamifikacji (cyfrowy escape room – program genial.ly)

Spis pomocy dydaktycznych

- komputer/smartfon z dostępem do Internetu (uczniowie odczytują na nim wiadomości przesłane przez nauczyciela, na cyfrowej tablicy w programie Padlet)
- w szkole – tablica interaktywna komputery w pracowni podczas tworzenia mind maps w programie Mindomo lub kartka i pisaki kolorowe
- kartki z wydrukowanym CV
- komputery szkolne podczas rozwiązywania Escape Room’u – rekrutacyjnego pokoju zagadek lub telefony uczniów

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy

1. Faza przygotowawcza – ta część lekcji jest przeprowadzona przez ucznia samodzielnie – uczeń wchodzi na wirtualną tablicę pt. Praca (Padlet) - link umieściłam w zakładce zadania domowe w eDzienniku – tam w kolumnie Rozmowa Kwalifikacyjna zamieszczone zostały materiały do zapoznania się przed kolejną lekcją – „lekcja odwrócona”.

(15-20 min)

2. Lekcja: Podanie tematu, celów lekcji – można to zrobić w formie burzy mózgów, uczniowie zapoznali się z tematyką, wiedzą czego będą dotyczyć zajęcia - mogą sami odkrywać cele etc. (3 min)

3. Krótkie omówienie tematu – Czym jest Rozmowa kwalifikacyjna? Przedstawienie najważniejszych zagadnień. Praca z całą grupą. (5 min)

4. Mapa myśli online – Podział klasy na grupy (w zależności od liczebności zespołu, a klasy potrafią liczyć obecnie w szkole średniej 35 osób) lub pary - na bazie zdobytych informacji (obejrzanego filmu, przeczytanych artykułów, rozmów z rodzicami etc.) uczniowie w niewielkich grupach (3-4 osobowych lub w parach) opracowują Mapę Myśli pt. Rozmowa kwalifikacyjna (w programie Mindomo.com - w mojej szkole mamy dostęp do pracowni komputerowej, jeżeli jest z tym problem można wykonać Mapę Myśli na dużej kartce papieru. Chciałabym, żeby każda z grup wpisała najważniejsze dla niej koncepcje jak autoprezentacja/strój/przygotowania itp. Ile grup tyle Map Myśli w tym temacie – każda z nich zaprezentuje trochę inne koncepcje, na co innego zwróci uwagę. Praca potrwa około 12 min. W programie tym można taką mapę wykonywać zespołowo. Nauczyciel wspiera uczniów podczas zadania, odpowiada na zadane pytania, ale pozwala im wykazać się kreatywnością i samodzielnością.

5. Prezentacja – Po wykonaniu zadania, nauczyciel wyświetla na dużym ekranie tablicy multimedialnej przykładowe Mapy Myśli – luźna dyskusja. Analiza map (co się powtarza, co wzbudza najwięcej emocji, co jest według nich najważniejsze, czego warto unikać, próba odpowiedzi na trudne pytania) 8 min

6. Escape Room – uczniowie przechodzą do ostatniego zadania – rozwiązania wirtualnego pokoju zagadek podsumowującego wiadomości na temat rozmowy rekrutacyjnej. Link zamieszczony na wirtualnej tablicy padlet – Escape Room 15 min

7. Dla Fast Finishers – quiz online również w tematyce rozmowy rekrutacyjnej, chętni mogą go także wykonać w domu, aby lepiej przygotować się do kolejnych zajęć (zamieszczony na padlecie)

8. Faza podsumowująca lekcji – Nauczyciel pyta uczniów o to, co najbardziej ich zaskoczyło w temacie rozmowy kwalifikacyjnej, z czym ewentualnie miałoby trudności, czego obawiają się najbardziej.

Wychodząc z klasy uczniowie losują zestawy (opis osoby i jej życiorys + stanowisko, na które chciałyby aplikować). Do wyboru są: Anna – technik weterynarii, 2 lata doświadczenia w pracy w Spa dla Psa, Paweł – technik architektury krajobrazu, staż w sklepie ogrodniczym, Maria – sekretarka, 5 lat pracy w hotelu na stanowisku recepcjonistki. Uczniowie mają zapoznać się ze swoją „nową osobowością” – na kolejnej lekcji będą ćwiczyć w praktyce przebieg rozmowy kwalifikacyjnej (praca metodą role play – dramy).

5 min

Bibliografia i źródła

- Biznes i Zarządzanie - podstawa programowa Odwrócona lekcja
- Aktywizować uczniów – co to znaczy? Stefan Mieszalski, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne szukanie pracy w XXIw
- Pytania na rozmowie Rozmowa kwalifikacyjna
- Stres na rozmowie

Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp.

- padlet praca
- mapa myśli przykładowa w mindomo Escape Room
- Quiz online

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju

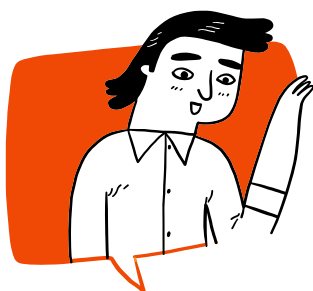

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju to organizacja non-profit utworzona w 2018 roku przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundacja realizuje swoje zadania statutowe poprzez działania i projekty z zakresu edukacji poprzez własne projekty, wspieranie inicjatyw społecznych (granty i darowizny) i wolontariat pracowniczy. Główny cel tych projektów to przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, wyrównywanie szans edukacyjnych, wyrównywanie szans na rynku pracy różnych grup społecznych – w tym dzieci zamieszkujących tereny Polski wschodniej, dzieci-wychowanków ośrodków wychowawczych i pieczy zastępczej oraz seniorów – poprzez programy edukacyjne bazujące na nowych technologiach.

Fundacja realizuje szereg inicjatyw edukacyjnych, a największą z nich jest **Centralny Dom Technologii**, czyli unikatowy w skali kraju projekt, łączący świat nauki, technologii i biznesu. Centralny Dom Technologii tworzy zespół edukatorów i ekspertów nowoczesnej edukacji opartej na metodologii STEAM. W Centralnym Domu Technologii, mieszczącym się w Warszawie, organizowane są wydarzenia, projekty partnerskie, ale głównym i najważniejszym obszarem działalności są zajęcia warsztatowe stacjonarne i online dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym także dla osób starszych.

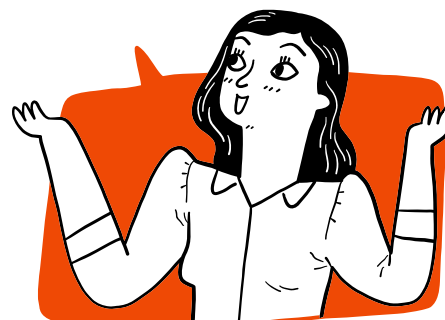
Dodatkowe obszary działalności Fundacji to wspieranie innowacyjności, przedsiębiorczości, motywowanie do zwiększania kompetencji przez całe życie, budowanie postaw prospołecznych i aktywizacja zawodowa. Podstawowe grupy odbiorców działań realizowanych przez Fundację to dzieci, młodzież oraz osoby starsze, jednakże naszym celem jest stworzenie całego ekosystemu dobrych praktyk i zaangażowanych instytucji, tak aby realizowane projekty miały realny wpływ na życie beneficjentów Fundacji. W ramach realizacji swoich celów statutowych Fundacja PFR tworzy własne autorskie projekty, ale także przystępuje do Partnerstw, dzięki którym ma możliwość realizacji projektów społecznych, edukacyjnych i kulturalnych.

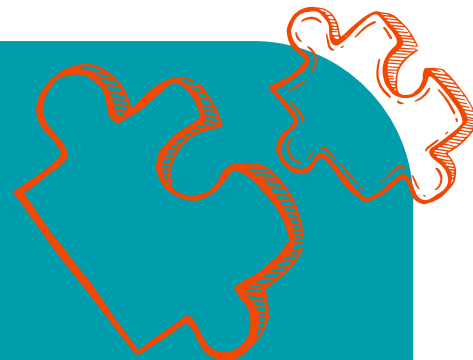
Więcej informacji na temat Fundacji PFR znajduje się na stronie: www.fundacjapfr.pl

 PFR Fundacja

**misja
ludzie
realna pomoc**

PFR Fundacja

Centralny Dom
Technologii

PARTNER EDUKACYJNY ŚCIEŻKI
CYFROWA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

allegro

Edukacja
Jutra

PATRON MEDIALNY
CDT

POLSKA AGENCJA PRASOWA

PARTNER MEDIALNY
KONKURSU EDUKACJA JUTRA

głosnauczycielski

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

